

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 500 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po 250 Din, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrednosti po 10 Din
a. Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirani
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 3050, upravljalstva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

V interesu nas vseh

Poljedelska država je Jugoslavija in kmet njena glavna sila. Zato je v interesu vsega prebivalstva, da je kmetijstvo pri nas na čim višji stopnji, zato je v interesu vsakega državljanca, da je kmet močan in trden.

Vsi pa vemo, da preživlja ravno kmetijski stan težko krizo. Zlasti na jugu države trpi silno vsled pomanjkanja obratnega kapitala. Kmet nima denarja, da bi zboljšal svoje gospodarstvo, manjkajo mu sredstva, da bi dvignil svojo produkcijo in ker ne more povečati te, zato se tudi ne more dvigniti splošno blagostanje v državi.

Dobil bi sicer kmet tudi v fužnih krajih potreben denar, ali žal le po tako oduševskih obrestih, ki morajo kmeta uničiti. Že večkrat se je zato v naši državi poskušalo kmeta oprostiti od odušev, toda vsi ti poizkusi so bili izvršeni na način, ki ni mogel prinesiti uspeha. Ali so bila dovoljena sredstva nezadostna, ali pa je bila ta pomožna okcija podvzeta le iz strankarskih namenov.

Kmetu pa je bilo treba pomagati, in sicer na izdaten in zadovoljiv način. Zato se je odločila sedanja vlada, da ustanovi veliko agrarno banko, ki naj zbere za dvig kmetijstva potreben kapital in priskoči kmetu v pomoč, da bo ta mogel dvigniti svoje gospodarstvo. Bil je to velikopotezen korak, ki je na mah ustvaril solidno podlago za popolno osamosvojitve kmeta od raznih izkoriščevalcev in ki je obenem dal kmetu možnost, da pride na cen način do kapitala, ki ga potrebuje za povečanje svoje produkcije.

Osnovna začetna glavnica Agrarne banke je določena na 300 milijonov dinarjev, od katerih da država 120 milijonov, narodna banka, hipotekarna banka, poštna hranilnica in razredna loterija pa vsaka po 20 milijonov. Tako je že iz javnih sredstev 200 milijonov zagotovljenih. Ostalih 100 milijonov pa bi dali zasebniki in zasebna podjetja. Že danes pa je sigurno, da bodo dali zasebniki mnogo več kot 100 milijonov, ker je zanimanje za Agrarno banko povsod zelo živo in se vrši podpisovanje delnic Agrarne banke zelo vneto.

To pa je tudi zelo naravno, ker je država zajamčila Agrarni banki take privilegije, da so njene delnice nad vse privlačne. Država namreč jamči delničarjem, da se bo njihov denar obrestoval po najmanj šest odstotkov, nadalje jamči država za vse hranilne vloge in država je tudi prevzela skrb, da bo poslovanje Agrarne banke v vsakem oziru na višku. Poleg tega uživajo delnice Agrarne banke pupilarno varnost in se bodo sprejemale pri vseh državnih blagajnah kot kavcije; poštna hranilnica, hipotekarna in narodna banka pa bodo delnice Agrarne banke prejemale tudi v lombard. V vsakem oziru so torej delnice Agrarne banke nad vse priporočljive, ker je njih visoko obrestovanje zagamčeno, obenem pa se jih tudi vedno zlahka vnovči.

Posebne važnosti je, da se je ustanovitev Agrarne banke izvršila v sporazumu z našimi denarnimi zavodi ter našim združništvom. Ker je Glavna zadržna zveza naprosila vlado v posebni spomenici, da se izvoli sedem članov upravnega odbora banke iz vrst združnikov, ki najboljše poznajo potrebe in težnje kmetijskega prebivalstva in ker je ta spomenica našla dober odziv, je s tem poskrbljeno, da bo imelo naše združništvo tudi pomemben vpliv na vodstvo zavoda.

Agrarna banka bo eden največjih denarnih zavodov v državi. V tem zavodu bodo naravno odločali oni, ki bodo podpisali največ delnic. V interesu Slovenije je, da bodo imeli tudi slovenski delničarji pri tem velikem zavodu svoj vpliv, ali to je dosegljivo le, koliko bo Slovenija podpisala delnic. Kakor čujemo, je zanimanje za delnice Agrarne banke v Sloveniji zelo veliko in zato je gotovo, da bodo slovenski delničarji tako številni, da bodo z uspehom mogli braniti slovensko stališče.

Rok za podpisovanje delnic pa poteče že dne 22. t. m. in zato je potrebno, da nihče ne odlašaja s podpisom delnic, temveč čim prej stori svojo dolžnost in pa naloži svoj denar varno in plodonosno v Agrarno banko.

Cepprav ima Slovenija zelo razvito združništvo, ki daje kmetu cen in siguren kredit, pa manjka Sloveniji še vse polno, da bo njeno kmetijstvo na pravi višini. In baš Agrarna banka bo za Slovenijo od največje važnosti, ker bo dajala tudi cen kredit za melioracije, za povzdigo poljedelske industrije, za moderne zadržne naprave, kar vse Slovenija nujno potrebuje.

Je pa še en zelo tehten argument, ki go-

Zakon o občni upravi

Pojasnilo notranjega ministrstva -- Decentralizacija upravne službe
Skrb za uradništvo

Belgrad, 19. jun. (Tel. >Slov.) Nj. V. kralj je podpisal zakon o občni upravi. Notranje ministrstvo je izdalo k temu zakonu to-le pojasnilo:

Ker je zakon o kraljevi oblasti in vrhovni državni upravi in zakon o ureditvi vrhovne državne uprave določil delokroge v vrhovnem vodstvu vse uprave v državi, smo dobili z zakonom o notranji upravi obširne predpise o organizaciji uprave in njene delavnosti, in sicer tam, kjer pride v neposreden stik z ljudstvom in njegovim življenjem.

Vse, kar se označuje s pojmom lokalna uprava, ali da se poslužimo običajnega izraza pri nas, občna uprava, se nadaljuje v tem zakonu. Zakon ustanavlja organizacijo občne upravne oblasti, velikega župana, okrajnega načelnika in specialne mestne policijske oblasti. Ker vrši nadzorstvo nad temi oblastmi notranje ministrstvo, se nahajajo v zakonu tudi predpisi za to ministrstvo. Razen splošnih odredb o organizaciji oblasti v notranjem ministrstvu, ima zakon obširne občne odredbe o upravnih delavnosti splošnih upravnih oblasti. Ker je uspeh v upravi v prvi vrsti odvisen od organov, katerim je uprava poverjena, se zakon podrobno bavi z uradničkim problemom. Predpisuje kvalifikacijo, izpite, službe in plače upravnega uradništva.

Poslednje odredbe so za osebe s pravno fakultetsko naobrazbo, ki ustvarja kader osebja v upravnih službi, ki se more praviloma postavljati samo iz vrst pravnikov s položenim praktičnim strokovnim izpitom. To je posebne važnosti, ker stavlja zakon upravnim organom v dolžnost, zlasti okrajnim načelnikom, zelo širok delokrog.

Glavna funkcija uprave v prvi instanci je izvrševanje zakona. Toda zakon določa široko delavnost za splošno upravno oblast, ker ji stavlja poleg skrbi za javno varnost tudi dolžnost, da skrbi posebno za gospodarski in kulturni razvoj svojega področja. S temi odredbami je dobila lokalna uprava svojo posebno nalogo in stopa v najožje stike z življenjem naroda. Povsem prirodno je na podlagi tega, da se je z ozirom na tako važen delokrog, ki ga zakon s tem odreja splošnim upravnim oblastem, moralo tudi rešiti vprašanje kvalifikacije upravnih uradnikov, posebno kolikor pridejo v poštev važnejši položaji. Tu je postavljeno načelo, da mora biti upravni uradnik praviloma pravnik. Ker se to načelo danes takoj ne more izvesti, dopušča zakon izjeme za prehodno dobo petih let.

S tem se bo vsa upravna stroka zelo dvignila. Glavni cilj zakona je, da čim točnejše predpiše organizacijo upravne oblasti in s tem onemogoči spore in neracionalno upravo ter nepotrebno tratenje raznih sil. V načelu je določeno, da se prenese iz centrale mnogo poslov na velikega župana, oziroma na okrajne načelnike, ki so praviloma pristojni za izvrševanje zakona. Centrala obdrži vlogo vodstva in nadziranja uprave.

Pa ne samo v centrali, tudi pri velikih županstvih so ti posebni organi, ki se morejo za prehodno dobo eksponirati tudi na važnih upravnih mestih, da nastopajo tudi kot inspektorji in dajejo navodila osebju za izvajanje novih zakonov.

V prvi in drugi stopnji obstoja samo ena upravna oblast, v kateri je koncentrirana vsa upravna delavnost države, v kolikor zakoni ne nalagajo poslov sodiščem, finančnim in vojaškim oblastem. Razen teh ne morejo obstojati nobene oblasti s pravico imperija, ampak so samo komercialno-tehnične ustanove, ki niso nosilci oblasti, ampak samo javna podjetja. V

tej koncentraciji oblasti je tudi ena izmed najglavnejših vrlin zakona in našega upravnega sistema, ki ne pozna nebroja različnih oblastev, niti sporov, kdo bo v tem ali onem slučaju pristojen, oziroma cepitev v instance. V drugi instanci gre od okrajnega glavarja (okr. načelnika) pot na velikega župana, od tu pa na ministrstvo kot tretjo instanco.

Glede upravne delavnosti ima zakon odrejane norme, s katerimi se postavljajo meje za zaščito državljanov in katerim je istočasno omogočeno, uspešno čuvati javne interese in preskrbeti varstvo interesne sfere celokupnosti, kjer je treba, da se posamezni interesi podredijo širšim splošnim interesom. Povsod izhaja splošna tendenca, okrepiti smisel za celoto in za državo kot predstaviteljico najvišje celote.

Zakon posveča upravnim organom posebno pozornost. Za njih eksistenco je preskrbljeno. Zakon zahteva, da se z vsemi silami in izključno posvetijo službi. Vsak postranski zaslužek je prepovedan. Glede dohodkov so politični uradniki v gotovem smislu izenačeni s sodniki in prejemajo poleg rednih dohodkov po uradniškem zakonu posebne službene doklade, ki jim omogočajo izvrševanje upravne službe, kakor to zahteva vsakodnevna služba tudi izven običajnih uradnih ur, da lahko vso skrb posvetijo svoji delikatni službi. Tako so politični upravni uradniki materialno oskrbljeni in s tem postanejo odvisni od svoje okolice, posebno od policijskih činiteljev. V tem pogledu pomenja zakon korak naprej. Depolitizaciji upravnega uradništva je zakon posvetil posebno pozornost. Najstrožje kazni določa za politično udejstvovanje in sploh za politične akcije v smislu strankarskih zahtev. Zakon povsod naglašja dolžnosti uradništva in vsebuje posebne disciplinske predpise s podrobnimi odredbami o disciplinskem postopanju.

Vsebinska zakona

Zakon je razdeljen na 11 poglavij: ustroj notranjega ministrstva, občna uprava, mestne policijske ustanove, upravna delavnost uslužbencev, skupne odredbe, odgovornost uslužbencev drugih resorsov pri upravnih oblastih, prehodne in končne odredbe.

V notranjem ministrstvu so: prvi pomočnik ministra in pomočniki, ki vodijo posle po ministrovih odredbi. Kabinet razpada v upravne oddelke (4): za državno varnost, za javno varnost, upravni oddelek in oddelek za samoupravo. Razen tega obstoja generalni inspektorat notranje uprave, na čelu oddelkov so načelniki. Ustanovi se svet starešin, ki ga tvorijo prvi pomočnik, gener. inspektor in načelniki.

Državna upravna oblastva, ki izvršujejo posle spl. uprave, so: veliki župan, upravnik Belgrada, kot druga instanca, okrajni načelnik kot oblast prve instance. Starešine vršijo službo samostojno in zanjo osebno odgovarjajo.

Veliki župan je zastopnik kraljeve vlade v oblasti in rešuje vse, razen tistega, kar spada v področje ministra. Okrajni načelnik je zastopnik vel. župana v okraju. Upravna oblastva izvršujejo zakone, skrbje za razvoj in povzdigo duhovne in materialne kulture.

Za politične upravne uradnike se postavljajo uradniki, ki so končali pravno fakulteto. Pripravljalna služba traja tri leta. Noben uradnik se ne sme baviti s posli izven službe. Prvi pomočnik spada v 1. skupino I. kategorije. Pomočniki so v 2. skupini, veliki župani in načelniki v 3. skupini.

Uredba o odpiranju in zapiranju obratov

Minister za soc. politiko je izdal uredbo o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtnih lokalov in o delovnem času pomožnega osebja.

V glavnem določa uredba:

Čl. 1. Vsi trgovski in obrtni obrati, brez oziroma to, če je v njih zaposleno pomožno osebje ali ne, morajo biti zaprti od 20. ure zvečer pa do 5. zjutraj.

vori za podpisovanje delnic Agrarne banke. Če bodo delnice Agrarne banke mnogokrat prepisane, kar upamo z vsem upravičenjem, potem bo to tudi silno dvignilo ugled Jugoslavije v tujini. Povečanje ugleda pa pomeni

Od poldne pa do 13. ure, odnosno od 11. do 16. ure za brivnice, morajo biti vsi obrati zaprti vsaj eno uro.

Vsi ti obrati, s izjemo onih v čl. 5., morajo biti odprti največ 12 ur.

Čl. 2. Izjemno more pristojna oblast določiti, da so trgovski obrati po vaseh odprti tudi preje ali pozneje. Ta odredba se more uporabiti tudi za kraje in mesta, ki nimajo več ko 5000 prebivalcev.

pocenitev tujega kapitala za naše investicije, ki je prvi pogoj za blagostanje naroda.

V interesu vsakega državljanca je, da je Agrarna banka močna in zato podpisujte delnice Agrarne banke!

V teh krajih smejo biti obrtni obrati odprti tudi preko poldne, dočim določijo to za trgovine pristojna oblast po zaslišanju delojemalcev in delodajalskih zbornic.

Obrtne delavnice po vaseh morejo biti odprte neomejeno in za nje ne veljajo določbe te uredbe. Čl. 3. V primorskih krajih, kopaliških in letoviških pa smejo biti obrati zaprti le od 23. do 4. ure zjutraj.

Čl. 4. Ena uro pred določenim časom smejo biti odprte pekarije, mesarije, brisače, samostojne maloprodajalne tobaka, kavarne, restoranski in hotelski obrati.

Čl. 5. Izjemno smejo biti odprti preko poldne ti obrati:

1. Kavarne, gostilne, vinarne, javne kuhinje in obrati, ki prodajajo jestvine.

Vsi ti obrati, razven prodajalcev sadja in zelenjave, ne smejo prodajati v času, ko je prodaja jestvin prepovedana, hladna jedila izven svojih lokalov.

2. Trafike.
3. Pekarije in slaščičarne.
4. Transportna podjetja.
5. Banke in zavarovalnice.
6. Poulične prodajalne in krošnjariji.
7. Avtomehanične delavnice, če je izvršiti nujno popravilo.

8. Vsi obrati v Bosni, Hercegovini in na Sushaku.

9. Brivnice v sobotah in dnevih pred prazniki. Drugi obrati smejo biti odprti preko poldne le v dnevih sejmov ali če bi se blago pokvarilo. Dovoljenja za izjemne slučaje daje pristojna oblast.

Čl. 6. Po zaslišanju prizadetih organizacij more pristojna oblast dovoliti, da so obrati odprti tudi dalje in sicer

največ za eno uro:

1. Trafike, brivnice, pekarije, branjarije, delikatesne, kolonialne in špecerijske trgovine in mešane trgovine, če ni v kraju specialnih trgovin.

2. Vsi ostali obrati v sobotah in dnevih pred prazniki.

Največ dve uri:

1. Brivnice, obrati za čiščenje perila in obleke v sobotah in dnevih pred prazniki.

2. Vsi obrati v dnevih pred Božičem, Veliko nočjo, binkoštni in velikim petkom, v dnevih letnih in mesečnih sejmov, v dnevih pred velikimi narodnimi shodi in romanji.

Najdalje do 22. ure smejo biti odprti obrati z jestvinami, kavarne, gostilne in hoteli pa po odredbah upravne, odnosno policijske oblasti.

Čl. 8. Po 18. uri je prepovedan vsak ambulanten obrt in prodaja po hišah.

Čl. 9. Časopisi, brezalkoholne pijače, kostanji sladolei se smejo prodajati po ulicah do 22. ure, po javnih lokalih pa, dokler so ti odprti.

Čl. 10. Odredbe čl. 1. in 3. ne veljajo za:

1. Lekarne.
2. Prodajalke časopisov, slaščic in jestvin po železn. postajah in enako tudi ne za brivce po postajah.

3. Za prodajalce teh stvari v gledaliških, kinih itd., kjer se prodaja samo ljudem, ki so plačali vstopnino.

Čl. 12. Z izjemo odredb v prejšnjem členu smejo biti obrati v nedeljo odprti največ dve uri v krajih pod 10.000 prebivalcev, in sicer pod pogojem, da je bilo to temu kraju že prej dovoljeno z zakonom o zaščiti delavcev.

Čl. 13. Na dan državnih praznikov morajo biti trgovine in obrati zaprti ves dan. Na Vidov dan, na dan sv. Cirila in Metoda morajo biti zaprti za čas službe božje.

Čl. 14. Trgovine in obrtni lokali razen onih, ki so navedeni pod čl. 1 do 4 uredbe, morajo biti zaprti ves dan na prvi pravoslavni božični dan, na dan Novega leta, sv. Save, veliki petek, za katoličane pa na prvi božični dan, novo leto, Telovo, za muslimane pa prva dva dneva ramazanskega bajrama in drugi dan kurban bajrama.

Čl. 15. Za čas ramazana se dovoljujejo v Bosni in Hercegovini izjemni predpisi.

Čl. 16. Krošnjarijenje je v nedeljah in državnih praznikih prepovedano. Izjemoma se dovoljuje prodajanje sadja in cvetja tudi ponoči.

Čl. 17. V dneh cerkvenih praznov in drugih praznov, ko se zbira ljudstvo, smejo biti ves dan na odprtem kraju in začasnih obratovaliških odprti obrati za prodajanje pijač, igrač in sličnih predmetov.

Čl. 18. Ob nedeljah in drugih praznikih je v določenem času dovoljena prodaja mlečnih proizvodov, mineralne vode in sličnega.

Čl. 19. Mesarjem je prepovedano ob nedeljah in praznikih klanje živine.

Čl. 20. Za trgovine in obrtne lokale, ki smejo biti odprti ves dan, veljajo predpisi, določeni s to uredbo, kolikor to ni predvideno v točki 1 čl. 12

Čl. 21. Lastnikom trgovin in obratov, omenjenih v prejšnjem členu, je dovoljeno, da imajo odprte obrate največ dve uri. V krajih, kjer se vrši služba božja, morajo biti lokali v tem času zaprti.

A. Zaposlitev pomožnega osebja.

Čl. 22. Pomožno osebje more biti v trgovskih in obrtnih lokalih zaposleno največ 10 ur dnevno, ali 60 tedensko. To velja tudi za gradbene delavce.

Čl. 23. Od teh predpisov je izvzeto pomožno osebje, ki more biti zaposleno največ osem ur dnevno. Zakon obširno našteva vsa podjetja, za katere velja osemurni delavnik. Največ 9 ur dnevno, 54 ur tedensko sme pomožno osebje delati v metalurških, strgarskih, ključavničarskih itd. delavnicah.

Čl. 24. Lastniki trgovskih lokalov morejo dati svojemu pomožnemu osebju takozvano angleško soboto. Nadurno delo radi tega ne sme znašati dnevno nad eno uro.

Čl. 25. V trgovskih in obrtnih delavnicah se more delovni čas podaljšati sporazumno največ za eno uro ali dve uri na dan, ki se morajo smatrati za nadurno delo. Za snazanje delavniških prostorov se sme delovni čas podaljšati največ za dve uri na dan.

Čl. 26. Pri akordnikih znaša tedenski delovni čas za normalno plačo 48, 54, 60 ur. Ako znaša več, so to nadure.

Čl. 27. Počitek med delom se šteje v delovni čas.

Čl. 28. Na vsakih osem ur se mora dati pomožnemu osebju eno uro počitka. Na odprtem prostoru in na solncu znaša počitek (odmor) dve uri na osem ur.

b) Nedelje in prazniki

Čl. 29. Ob nedeljah je prepovedano delo v vseh delavnicah po čl. 1 te uredbe. Izjeme določi ministrstvo za socialno politiko. V tem slučaju se mora dati drug prost dan v tednu. Glede ostalih praznikov se lahko delavec in poslodajalec sporazumeta, kako dolgo bo trajal delovni čas.

Čl. 30. Ob nedeljah je prepovedano peči kruh. Oblasti, ki so pristojne, so dolžne zagotoviti pomožnemu osebju 36 urni počitek.

Čl. 31. Izjemoma se od predpisov čl. 29 dovoli pomožnemu osebju nedeljsko delo ves dan tam, kjer se delo ne sme prekiniti radi narave posla. Grafiki smejo ob nedeljah delati največ šest ur, in sicer dela za dnevni tisk.

Čl. 32. V nedeljo more delati pomož. osebje v slučaju potrebe in javnih interesov, pri čiščenju in vzdrževanju delavnic in interesu zdravja in varnosti oseb pri delu. Dalje, da se prepreči kvarjenje sirovin, in ako je treba popraviti instalacije v delavnicah.

Čl. 33. Lastniki delavnic, ki zaposlujejo osebje v nedeljo, so mu dolžni dati počitek vsako tretjo nedeljo. Ruzen tega jim morajo dati letno dopusta najmanj toliko dni, kolikor nedelj so bili v preteklem letu zaposleni. Poleg tega pa se mora dati pomožnemu osebju primeren počitek med tednom.

c) Nočno delo.

Čl. 34. Zenske brez razlike in otroci izpod 18 let se ne morejo zaposliti v delavnicah po čl. 1, v kolikor niso pomočniki ozir. trgovski pomočniki.

Čl. 35. Izjema je mogoča v slučaju višje sile, ako bi se pokvarile sirovine in v slučaju državne potrebe. Ne smejo se zaposliti nad tridesetkrat v letu.

Čl. 36. Pod nočjo se razume najmanj nepretrganih 11 ur, od katerih mora del preteči od 22 do 5 ure zjutraj.

Zaščita otrok in pomožnega osebja.

Čl. 37. Odredbe čl. 24 in 25 ne veljajo za otroke in mladoletne izpod 16 let, ki se ne smejo zaposliti več kot osem ur dnevno.

Čl. 38. Odredbe čl. 31 in 32 ne veljajo za otroke in mladoletne izpod 18 let. V nedeljo se jim mora dati počitek, v kolikor niso pomočniki in trgovski pomočniki.

Čl. 39. Pomožno osebje, ki obiskuje strokovne šole in tečaje, se v času pouka ne sme zaposliti.

Obče odredbe vsebujejo čl. 40 do 44

Kazenske odredbe.

Čl. 45. Lastniki podjetij, ki se ne bi odredbam uredbe pokorili, se bodo kaznovali. Čl. 46 ima odredbe o postopku.

Končne odredbe.

Čl. 47 ureja pristojnost. Čl. 48. Ko stopi ta uredba v veljavo, prenehajo veljati nasprotni predpisi. Čl. 49. Uredba stopi danes v veljavo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 6. junija.

Jutri se vrši v katoliški cerkvi sv. maša za pok. St. in Pavlom Radičem ter dr. Basaričkom.

V Belgrad sta dospela knjigovodja Jare in g. Orehek zaradi razširjenja mestne elektrarne. Obenem bosta oba gospoda intervenirala za carine prost uvoz vseh potrebnih mestne elektrarne. Mesto bi na ta način prihranilo po njujinih podatkih okoli poldrug milijon dinarjev.

Občni zbor časopisne agenture »Avala« se vrši jutri.

Deputacija slovenskih agrarnih interesov je dospela v Belgrad. Deputacijo vodita dr. Drago Marušič in tajnik Kristofič. Deputacija je intervenirala zaradi izvedbe agrarne reforme.

Tarifna pogajanja z Grško še niso dovela do nobenega uspeha.

Na sinočnji ministrski seji je bil stavljen predlog, da naj vsak minister podpiše za 100 tisoč dinarjev delnic Agrarne banke.

V Skoplju je pričela danes poslovati produktna borza.

Pariške konference Stresemanna

Enouren razgovor z Briandom in Poincarejem -- Izjava Brianda Velik pomen posebnega sestanka z Briandom -- Najprej se skliče konferenca o izvršitvi Youngovega načrta

Pariz, 19. jun. (Tel. »Slov.«) Dr. Stresemann je dopoldne došel iz Barcelone v Pariz, neopažen od občinstva. Opoldne je šel dr. Stresemann v spremstvu tolmača v francosko zunanje ministrstvo. Po prvem kratkem razgovoru z Briandom je bilo kosilo, katerega se je udeležilo več ministrov. Po kosilu so pričakovali ministrskega predsednika Poincareja, na kar bi se do 15.30 vršili razgovori o odpravi kontrolnih instanc Dawesovega načrta, o ratifikaciji in izvršitvi Youngovega načrta, o predčasni izpraznitvi Porenja. O tej hočejo Nemci največ razpravljati, ker ko njihovem soglasnem mnenju ni misliti na izvršitev Youngovega načrta, če se Porenje ne izprazni najhitreje.

Kmalu po 14. je došel Poincare na Quai d'Orsay. Po kratkem pozdravu so se Poincaré, Briand in Stresemann umaknili v posebne sobe na enouren razgovor. Ob 15. je Stresemann zapustil zunanje ministrstvo, Poincare in Briand pa sta šla v poslansko zbornico.

O sestanku se še ni izdal uradni komunik. Ko je Briand zapuščal Quai d'Orsay, je izjavil: Danes sem pred kosilom imel prvi razgovor z dr. Stresemannom kot nadaljevanje madridskih razgovorov. Nadaljeval se je po kosilu v prisotnosti Poincareja. Obravnavali smo najboljša sredstva, ki naj omogočijo, da se začne pogajanja o uveljavljanju načrta strokovnjakov.

Dr. Stresemann se nocoj vrne v Berlin, da poroča nemški vladi o svojih pogajanjih v Madridu in Parizu. Ta pogajanja se bodo zankrat nadaljevala po običajnem diplomatskem potu, da se določi kraj in čas za čimprejšnjo diplomatsko konferenco vlad.

Glavni pomen nemško-francoskih razgovorov je bil v polurnem razgovoru Stresemanna z Briandom, kateremu je prisostvoval

samo nemški poslanik von Höchst in o katerem molčita obe stranki. Simptomatični pomen sestanka se je naglasil posebno s kosilom, katerega so se udeležili skoro vsi francoski ministri. To je prvi primer, da so bili nemški državniki na tak oficijelni način počaščeni kot gostje v glavnem mestu Francije. Nadaljni tričetrtturni razgovor med Stresemannom, Poincarejem in drugimi ministri se je vršil v preširokem krogu, tako da se niso mogli poglobiti v materijo. Razgovor se je vršil neobvezno. Prvi uspeh sestanka je dogovor, da se najprej skliče konferenca o izvršitvi Youngovega načrta, katere se bodo udeležili zunanji in finančni ministri obeh držav in najbrže tudi Poincare. Vršila se bo že v drugi polovici meseca julija.

Nekateri hočejo, da bi bil predsednik Macdonald, drugi pa so proti temu. Najbrže bo potem sklenjen kompromis, da se izbere za konferenco nevtralen kraj.

V splošnem nemški udeleženci konference niso nezadovoljni, dasi več govorijo o dejstvu v obliki razgovorov, kakor pa o pozitivnem rezultatu, ki še manjka. Nastop Poincareja označujejo Nemci kot zelo koncilijanten.

Tudi Saarško vprašanje razgrnjeno

»Paris Midi« izjavlja, da bo pri bodočih pogajanjih igralo veliko vlogo tudi vprašanje Saarske kotline. Stresemann bo zahteval, da se to vprašanje reši in da se Francija prostovoljno odreče ljudskemu glasovanju v Saarski kotlini, kjer biva 99 odstotkov Nemcev. Pogajanja z Berlinom do mednarodne vladne konference bi se zato vršila samo glede datuma vrnitve tega ozemlja ter o odškodnini in kompenzacijah, ki bi jih morala Nemčija dovoliti Franciji.

Odmev madžarskih izzivanj v praškem parlamentu

Praga, 19. junija. (Tel. »Slov.«) V zunanjem parlamentarnem odboru se je danes začela razprava o ekspozeju dr. Beneša, ki ga je bil podal pred osmimi dnevi. Nemški govorniki so se predvsem pečali z manjšinskim vprašanjem in pozdravljali zadnji Macdonaldov korak. Poslanec češke ljudske stranke Svetlik je razpravljal o stališču Poljske nasproti mali antanti, o kateri domneva, da radi svojih posebnih interesov ne bo vstopila v malo antanto, ker se mala antanta ne zanima za poljske vzhodne meje. Zato skuša Poljska najti podporo pri Italiji in radi Italije tudi pri Madžarski. Treba je računati s tako zvano zvezo fašističnih držav in razumeti tudi prizadevanje med Varšavo, Budimpešto in Rimom v vprašanju, katerega mala antanta ni stavila v svoj program. Zdi se, da Praga noče razširiti političnega programa male antante, ker se hoče posvetiti bolj gospodarskemu sodelovanju. Dr. Beneš je med drugim odgovoril,

da se v manjšinskem vprašanju drži mednarodnih dogovorov. Glede Madžarske je omenil, da je mednarodni položaj Češkoslovaške tak, da s takimi razburjenimi govori v inozemstvu ne more biti prizadeta. Glede reparacij je omenil, da se bo to vprašanje za Češkoslovaško rešilo ugodno. Nemškonalionalni poslanec Kalina je grajal, da dr. Beneš loči notranjo in zunanjo politiko in da si jemlje pravico, da v teh stvarah dela samo on. Tako ločitev je treba načelno odkloniti. Po repliki dr. Beneša je bila seja odgojena.

Praga, 19. jun. (Tel. »Slov.«) Oficijozna »Prager Presse« zavzema ostro stališče proti zadnjemu govoru grofa Bethlena. Navaja, da Bethlen nikjer ni dobil podpore za svojo zunanjo politiko, niti v Italiji niti pri Macdonaldu, še manj pa v Franciji. Države male antante nikogar ne kličejo na pomoč za obrambo miru v Srednji Evropi, ker za to zadostujejo one same po svoji pravici in svoji moči.

Madžari ratificirajo Kellogov pakt z iredentističnimi izjavami

Budimpešta, 19. junija. (Tel. »Slov.«) V parlamentarni debati o ratifikaciji Kellogove pogodbe je izjavil zunanji minister Valko, da ta pogodba kljub temu, da obsoja vojno, še vedno nudi široke možnosti za vojno, ker ni urejeno vprašanje sankcij. Nobena organizacija ni urejena za poravnavo nastalih konfliktov. Madžarska hoče izgraditi sistem razsodišnih pogodb in se v vsakem danem primeru sklicevati na haaško mednarodno razsodišče. Stevilni medklki so ugovarjali, da države male antante tega nočejo storiti. — Valko je nato odgovarjal, da države, ki se niso priključile haaškemu razsodišču, računajo baš na to, da bi s pomočjo kakšnega drugega političnega foruma lažje mogle uresničiti svoja prizadevanja. Skliceval se je na veliko moralnično vrednost Kellogove pogodbe in priporočal, da se sprejme.

Poslanec Julij Lakatos iz vladne stranke je govoril o demarši male antante, trdeč, da ni niti politično niti moralno upravičena. Bethlen sploh ni govoril o vojnih sredstvih, temveč samo izrazil misel, ki živi v duši vsakega Madžara, da se Madžarska noče udati v sedanji položaj in pokoriti onim odredbam trianonske pogodbe, ki ji jemljejo eksistenčne pogoje. (Zivahno odobravanje.)

Poslanec Jurij Lukacs je predlagal, da si mora Madžarska z vsemi sredstvi pridobiti francoske simpatije. Demarša male antante je skrajno zoprna. Zunanjemu ministru Valku gre hvala za njegov energični odgovor na demaršo. — Zakonski načrt je bil nato sprejet v prvem in drugem branju.

London, 19. jun. (Tel. »Slov.«) Pri potresu v Novi Zelandiji je popolnoma zginito z zemeljskega površja mesto Luell z 2000 prebivalci.

Varšava, 19. junija. (Tel. »Slov.«) Sinoči je nastal požar v vladni palači, v kateri se sedaj vrše priprave za sprejem švedskega kralja. Požar je uničil vso dragoceno notranjo opremo. Smatra se, da so požar zanetili komunisti, da demonstrirajo proti obisku švedskega kralja.

Francija in Youngov načrt

Pariz, 19. junija. (Tel. »Slov.«) Potem, ko je bil včeraj soglasno sprejet v ministrskem svetu Youngov načrt, poroča »Matine«, da bo Poincare v veliki interpelacijski debati 25. junija istočasno stavil v razpravo Youngov načrt in medzavezniške dolgeve. Ko bo ta politična debata končana, se bo takoj predložil ratifikacijski zakon, tako da bo likvidacija reparacij in medzavezniških dolgov v poslanski zbornici lahko končano do poletnih počitnic, ki se začno 14. julija. Če bi nastopile nepredvidene težkoče, pa bi se moral parlament še pred jesenskim zasedanjem zopet sestati radi ratifikacije.

Kot kraj prihodnje mednarodne vladne konference prihaja sedaj zopet najbolj v poštev Baden-Baden. V obeh parlamentarnih odborih za finance in za zun. stvari ni nobene opozicije proti sprejemu Youngovega načrta. Poročevalec finančne komisije radikal Bergery je včeraj podal pritrdilno poročilo. Izrazil je bojazen, da bi utegnula mednarodna reparacijska banka biti preveč pod diktaturo ameriškega kapitala. Zato je treba zahtevati še nekatera dodatna pojasnila, vendar se reviziji Dawesovega načrta ni mogoče več izogniti. Youngov načrt predstavlja čim najboljši način reparacijskih plačil.

Ugovori so se pojavljali samo radi izpraznitve Porenja. Poslanec Mandek, intimus Clemenceau-a, je vprašal, kako je vlada v trenutku, ko namerava izprazniti Porenje, stavila za graditev utrdb na vzhodu samo 170 milijonov kredita. »Echo de Paris« poroča, da je kolonialni minister Maginot s podporo Poincareja v ministrskem svetu zahteval, da se sme izvršiti izpraznitev Porenja šele takrat, ko se začne mobilizacija nezavarovanega dela nemškega dolga. »Figaro« omenja, da se bo drugi pas izpraznil šele v dveh mesecih in da o tretjem pasu sploh ni govora.

Naša vojna mornarica se vrnila

Kotor, 19. jun. (Tel. »Slov.«) Po 34 dnevnem križarjenju po Jadranskem, Jonskem in Sredozemskem morju pod poveljstvom admiral Price se je naša vojna mornarica vrnila v Kotor, kjer ima svoj stalni sedež. Vračajoči mornarici sta pohitela nasproti dva hidroaviona, ki sta jo pozdravila in se vrnila nazaj.

Subotički župan je podvzel akcijo za pospešitev vpisa delnic v agrarno banko. Imel je več sestankov v subotički okolici. Odziv je precejšen. Občina Apatin je podpisala 50.000 Din. Ostale občine so vpisale po 30.000 Din.

Pojasnila zveze bančnih zavodov

Z ozirom na poročilo našega belgrajskega poročevalca o pšenici in tečaju vojne škode, nam je poslal g. predsednik Tykač pojasnilo, ki ga radevolje objavljamo in ki se glasi:

Kot zastopnik Zveze bančnih zavodov v Sloveniji sem se udeležil predmetne seje osebno in radi tega si dovoljujem, Vam izjaviti sledeče:

Seja, sklicana od Saveza novčanov in osiguravateljev zavoda kraljevine SHS v Zagrebu dne 16. t. m., je razpravljala zgolj o udeležbi bank cele države pri subskripciji delnic Privilegirane agrarne banke, ni se pa dotaknila vprašanja kurza vojne škode. Najmanj pa je zastopnik slovenskih bank izjavil, da se banke ne morejo udeležiti te subskripcije tako, kot bi želele, ker so utrpel pri padcu tečaja vojne škode veliko izgub.

Istotako ne odgovarja dejstvu, da bi bile slovenske banke poslane brzojav v Beograd, v katerem naprošajo vlado, naj stabilizira kurz označenega papirja.

Končno ne odgovarja resnici trditve, oziroma informacija Vašega dopisnika iz Beograda, da bi bile angažirane ljubljanske, oziroma slovenske banke pri lombardu vojne škode v večji meri in vsled tega prisiljen, te kredite odpisovati itd.

Zveza bančnih zavodov v Sloveniji se je zgolj priključila akciji, ki so jo podvzele slovenske hranilnice in zadrage v zadevi regulacije kurza vojne škode, in sicer s tem, da je dala naša bančna organizacija svoj podpis na spomenico, sestavljeno od omenjenih hranilnic in zadrug in naslovljeno na g. ministrskega predsednika.

Prosim Vas, da v prihodnji številki Vašega cenj. lista priobčite ta popravek, za kar Vam v naprej zahvaljujem in beležim z odličnim spoštovanjem.

A. Tykač,

kot preds. Zveze bančnih zavodov v Sloveniji

Dunajska vremenska napoved: Lepo vreme bo trajalo dalje. Nekoliko topleje.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naša ljubljana sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Zöchbauer

posestnica

danes ob 6 popoldne, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb predrage pokojnice bo v petek dne 21. junija ob ¼5 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 19. junija 1929.

Žalujoči ostali.

Pogrebni zavod I. Gašček, Vodmat - Ljubljana.

Dvojen umor v Mostah pri Ljubljani

Včeraj sta bila na strahovit način umorjena posestnica Mar. Zöchbauerjeva in njen družabnik mesar Andrej Bitenc

Moste, 19. junija.

Vest o groznem zločinu nad močlansko mesarico Marijo Zöchbauer, ki so jo našli smrtno ranjeno v njenem hlevu, se je kot blisk raznesla že v prvih minutah po odkritju zločina najprej v Mostah samih in nato še po mestu. V Mostah, kjer je to mesarico vsako poznal, je vest izzvala seveda veliko razburjenje in pred njeno hišo št. 46 ob glavni cesti, so se stalno zbirale gručice ljudi ter komentirale dogodek. Tudi niso ljudje ves dan skoro govorili drugega kot o krvavem zločinu.

Kako je bil odkrit zločin

Zločin je bil odkrit ob približno četrtna sedem zjutraj, po vsej verjetnosti le nekaj minut kasneje, kot pa je bil izvršen. Tedaj je prišla žena sobnega slikarja Terezija Kelbel po meso v mesnico. Toda vrata mesnice so bila zaklenjena, enako tudi hišna veža. Kelblova je stopila v hlev in odprla priprta hlevska vrata. Pred očmi se ji je zamigljalo: mesarica Marija Zöchbauer je ležala na trebuhu preko praga iz hleva v malo, komaj dva, tri kvadr. metre prostorno shrambo, tako, da je imela noge še v hlevu. Glava ji je bila vsa krvava, na cementnih tleh shrambe pa je bila velika luža krvi.

Zöchbauerjevo prepeljali v bolnišnico, kjer je zvečer umrla

Kelblova je polna groze od prizora, ki ga je videla, stekla ven in obvestila prvega stražnika, ki ga je srečala, to je Ivana Tometa, o zločinu. Takoj je prišla na lice mesta policija. Zöchbauerjeva je še živeła, dasi je bila v popolni nezvesti. S stražnice so telefonirali po rešilni avto, ki je nezvestno Zöchbauerjevo prepeljal v bolnišnico. Tu so jo oddali na kirurški oddelki, kjer jo je pregledal zdravnik dr. Kramarič. Od tedaj, ko so jo našli, pa do večera, ko je umrla, se Zöchbauerjeva ni prebudila niti za trenutke. Neresnična je torej vest, ki se je včeraj trdovratno širila po Mostah, češ, da je Zöchbauerjeva med prevozom v bolnišnico dejala: »Konj me je udaril s kopitom po glavi!« To bi bilo tudi nemogoče, kajti v hlevu stoji sicev dokaj muhast konj in pa za zakolj pripravljena kravica, toda Zöchbauerjeva je ležala dokaj daleč od obeh. Nasprotno pa je policija v hlevu našla težek lesen tolkač, tak, kot ga mesarji rabijo za razbijanje ledu. Ta tolkač je bil okrvavljen. Jasno je bilo, da je moral nekdo Zöchbauerjevo pobiti od zadaj. Po ranah se da sklepati, da jo je udaril s tolkačem večkrat srdito po glavi. Za slabotnega človeka bi že en sam udarec zadostoval, pa bi bil takoj mrtev. Zöchbauerjevi, tej močni in krepki ženski, pa tudi trije in nemara še več udarcev ni moglo takoj upihniti življenja in je ležala včeraj ves dan v agoniji, ki se je zvečer zaključila s smrtjo.

Kdo je morilec?

S policijske direkcije sta bila takoj v prvih urah poslana na kraj zločina detektiva Močan in Podobnik s policijskim psom. »Kdo bi bil zločinec?« je bilo prvo vprašanje, ki sta si ga stavila. Vse okolščine, vsa sklepanja so kazala na to, da morilec ni in ne more biti nihče drugi kot družabnik Zöchbauerjeve mesar Andrej Bitenc. Ta pa je neznan kam izginil.

Zöchbauerjeva in Bitenc

Marija Zöchbauerjeva in Andrej Bitenc sta živela v divjem zakonu. Posestvo, hiša in mesarija, dokaj zadolženo, je bilo last Marije Zöchbauerjeve, mesar Andrej Bitenc pa je bil samo njen poslovodja, ki je dal obrti tudi ime.

Marija Zöchbauerjeva je bila vdova. Njen mož, dunajski policijski uradnik, ji je umrl že pred 22 leti in Zöchbauerjeva se je tedaj naselila na Zibertovem posestvu v Mostah. To hišo, vrt in mesarijo je pred tremi leti kupila in se pri tem zelo zadolžila. Rojena je bila l. 1869. v vasi Videm pri Dolskem, torej ji je bilo že 60 let.

Mesar Andrej Bitenc je bil rojen 1864. v Soštem. K Zöchbauerjevi je prišel prva leta po vojni in tam ves čas ostal.

Prvi sum padel na Bitenca

Že takoj dopoldne se je razširila vest, da ne more biti morilec Zöchbauerjeve nihče drugi kot njen družabnik Andrej Bitenc. To je potrjevala tudi okolnost, da sta se Zöchbauerjeva in Bitenc vedno prepirala, zlasti, da je Zöchbauerjeva Bitenca posebno zmerjala. Ker Bitenca ni bilo nikjer dobiti, je bilo pač naravno, da je policija takoj sklepala, da je Bitenc umoril Zöchbauerjevo ter nato pobegnil. To domnevo je v večernih urah ovrglo strahovito odkritje, ki so ga napravili zvečer v hlevu.

Bitencu so oblasti pred tedni vzele koncesijo. Bitenc se je pritožil in danes, v sredo dopoldne, se je vršila pred upravnim sodiščem razprava. Bitenc sam je nameraval iti v Celje in se udeležiti razprave. Policija je zato tudi mislila, da bo Bitenc najbrže v Celju in je naročila celjski policiji, naj ga aretirajo. Toda celjska policija je popoldne odgovorila, da Bitenca ni bilo tja.

Kaj je ugotovila hišna preiskava

Že dopoldne sta izvršila policijska detektiva Močan in Podobnik preiskavo na domu Zöchbauerjeve. Preiskava je bila izvršena, kar je umevno v največji naglici. V sobi Zöchbauerjeve so našli okrog 4000 Din. Soba Zöchbauerjeve je bila vsa razmetana. Izgledalo pa je tako, kot da je Zöchbauerjeva sama razmetala vse, da bi potem lažje pospravila. Preiskava na hlevu je ugotovila naslednje: Hlev sam je bil odklenjen. Tolkač, s katerim je bila Zöchbauerjeva ubita, je policija zaplenila kot corpus delicti. Zadnja stena hleva, ki je bila zgrajena prestopno iz opek, tako da je imel zrak med njimi še vedno dovolj prostora do senika nad hlevom, je bila predrtja. Nekdo je moral iz te stene od zunaj na znotraj odstraniti 11 opek, ki so ležale na kupčku sena. Luknja je bila ravno dovolj široka, da se je mogel od zunaj na senik splaziti ne preveč debel človek. S senika na višji prostor je bila postavljena kratka lestev. Tu so ležali hišni ključji. S tega prostora v podstrešje pa je bila iz lesene stene odtrgana deska in luknja je bila tudi toliko široka, da se je srednje račten človek še splazil skozi. Neznani vlomilec je imel od tu naprej prosto pot v podstrešje, vsaj do velike z deskami obite podstrešne line, od katere je bil odtrgan pant; s podstrešja v kuhinjo in obe sobi, Bitenčevo ter Zöchbauerjevo, pa ga ni oviralo ničesar.

Popoldanska preiskava

Popoldne je komisija, ki so jo tvorili detektiva Močan in Ujčič, policijski okoliški nadzornik Herga ter neki sorodnik ubite Zöchbauerjeve, izvršila natančnejšo preiskavo tudi v Bitenčevi sobi, poleg tega pa še v sobi Zöchbauerjeve. Prvo presenečenje jih je čakalo v Bitenčevi sobi. Ko so odprli miznico, napolnjeno z razno šaro, so našli notri poleg drugega tudi dva revolverja, streljivo in — listino Andreja Bitenca, napolnjeno z desetimi stotaki. Neka prijateljica umorjene Zöchbauerjeve je povedala, da je ta denar dala Bitencu prejšnji večer Zöchbauerjeva sama za pot v Celje.

Ker do tedaj še ni bilo odgovora iz Celja, je bilo kljub temu že jasno, da Bitenc ni šel v Celje. Sicer bi bil vzel denar s seboj. Ostati je moral kje v Mostah. Sledilo je še drugo odkritje. Ko so potegnili miznico krepkeje ven, so ugotovili, da je na zadnji stranici pribit kos kože. V tej koži pa je bilo spravljeno 3000 Din denarja. To je bil Bitenčev tajni predal, v katerem je skrival denar pred morebitno hišno in osebno preiskavo, ki bi jo izvršila Zöchbauerjeva. Premetani sta bili tudi omari Bitenca in obleka je bila zložena na mizo. Nekdo je moral tu brskati!

Domneva o Bitenčevem samomoru

Neko navidezno pojasnitev je prinesla nova okolnost, ki so jo ugotovili. Ob pol 4 je prišel na dvorišče trgovec Anton Goršič iz Most in povedal, da je videl okrog pol 7 zjutraj ob Ljubljani oba velika Bitenčeva psa. Eden je ves žalosten taval po deanem bregu Ljubljnice, drugi pa je sedel v čolnu čolnarja Jerančiča sredi vode in nič manj otožno bevskal kot njegov tovariš na bregu. Oba psa sta bila mokra, torej sta morala plavati. Zakaj sta psa bevskala in žalovala? Najbolj naravna misel je bila najprej: »Bitenc je najprej pobil Zöchbauerjevo (spotoma še poskušal fingirati sledi roparskega napada), nato pa se skesal in v obupu skočil v vodo. Psa pa sta žalovala na vodi za gospodarjem!« Nič ni bilo bolj verjetno kot to.

Novo grozno odkritje - Bitenca našli v hlevu umorjenega

Nikomur pa ni tedaj ves čas do večera prišlo na misel in nihče ni slutil, da leži Bitenčevo truplo samo štiri metre stran od mesta, kjer je bilo najdeno truplo Zöchbauerjeve. Sorodniki umorjene Zöchbauerjeve so v zadregi, ker bi bila hiša ponoči brez varstva, naprosili tovarnarja Adolfa Mergenthalerja, naj pošlje dva svoja delavca v hišo. To je tovarnar tudi storil. Poslal je 25 letnega Franca Plankarja in Franca Remžgarja. Franc Plankar je zvečer približno ob pol 8 stopil v hlev, da bi pogledal živino. Nakrmil je kravico. Tedaj pa stopil na gnoj pod jaslmi. Občutil je nekaj trdega pod nogami. Sklonil se je in tedaj je opazil, da je krava izpod gnoja izbežala nekaj belega. Pogledal je natančneje in se začudil: »Kaj ni to podobno človeški nogi, obuti v belo nogavico?« Bila je res človeška noga. Hitro je obvestil tovarnarja Mergenthalerja na dvorišču, ki je takoj prihitel in z njim tudi drugi delavec. Plankar je odstranil gnoj in prikazalo se je človeško truplo. Mergenthaler ga je po obrazu spoznal:

Bil je Andrej Bitenc.

14letni Mergenthalerjev sin Adolf je bil v nekaj skokih na policijski stražnici in tam sporočil, kaj so našli v hlevu. V trenutku so bili stražniki v hlevu, še poprej pa so obvestili tudi policijsko direkcijo. Črez nekaj časa je bil na mestu že policijski okrajni nadzornik Močnik, nekoliko pozneje pa tudi zdravnik dr. Avramovič in policijski direktor dr. Guštin ter še nekaj detektivov s policijskim psom. Zdravnik je ugotovil, da je bil Bitenc napaden v hlevu od zadaj. Neznani morilec ga je udaril s topim predmetom, najbrže z istim tolkačem kot Zöchbauerjevo ter ga ubil in zakopal v gnoj pod jaslmi. In Bitenčevi glavi so bile jasno vidne tri velike, strašne rane, od katerih je bila že vsaka zse smrtna.

Razpečava v kraljevini SHS
Fran Ks. Lešnik, Maribor, Cankarjeva ul. 26.

Nova priča

Da sta bila Zöchbauerjeva in Bitenc umorjena hkrati, to je postalo sedaj jasno. Torej je moral biti nekdo tretji, ki je umoril oba. Pri policiji se je zglasila še neka ženska Klara Razbergerjeva, razprodajalka kruha v Mostah. Ta je izpovedala, da se je ob četrtna 6 zjutraj zglasila pri Zöchbauerjevi in jo prosila, naj ji garantira pri peku Videnšku za kruh, ki ga misli tam vzeti. Zöchbauerjeva je res odšla k peku in tam jamčila za kruh Razbergerjevi, češ, da ga bo ona plačala, če ga ne bo ta. Zöchbauerjeva se je kmalu vrnila domov. Obenem pa je čez nekaj časa prišla za njo Razbergerjeva. Srečala pa je že poprej omenjeno Kleblovo, ki ji je povedala, da leži Zöchbauerjeva v hlevski shrambi vsa krvava in najbrže ubita. Obe ženski sta o grozni najdbi obvestili policijo. Po drugem groznem odkritju v hlevu se je Razbergerjeva še ponovno spomnila, da je v onem trenutku, ko je prišla Zöchbauerjevo prositi, naj gre z njo k peku Videnšku, Bitenc iz hleva nekaj zaklical. Obe ženski, Zöchbauerjeva in Razbergerjeva, pa radi tega nista postali nič pozorni, ko sta ga pač poznali in sta mislili, da najbrže kriči nad psi in pa nad živino. Ko pa je v drugič prišla k Zöchbauerjevi in je srečala Kleblovo na dvorišču, je opazila v kuhinji neznanega človeka, ki je nekaj brskal. Toda obe ženski sta bili tako razburjeni, da sta hitro tekli najprej na policijo obvestiti, ne da bi si neznanka podrobneje ogledali. Šele zvečer se je Razbergerjeva spomnila tudi na to, da je videla v kuhinji neko moško postavbo.

Kako sta bila umorjena?

Jasno je bilo sedaj, da je moral oba, Bitenca in Zöchbauerjevo, ubiti nekdo tretji. Sklepati bi se dalo, da se je ta zločinec splazil najprej v hlev, tam ubil Bitenca, ki se je skušal po prvem udarcu skriti pred njim pod jaslji, kjer ga je zločinec zatelkel in pokril z gnojem. To je moralo biti v istem trenutku, ko sta se obe ženski v kuhinji pogajali in je Bitenc kričnil v hlevu. Neznani zločinec je nato počakal še Zöchbauerjevo in tudi njo pobil v hlevu. Nato je brskal po stanovanju, kjer ga je pa presenetila Razbergerjeva, nakar je pobegnil. Ali je zločinec napravil poprej luknje nad hlevom in v podstrešju, ali pozneje pri begu, ni ugotovljeno.

Pred hišo se je nabralo ogromno število ljudi, da se je promet po cesti vršil le z največje težavo. Na dvorišču pa je vršila komisija preiskavo. Ponovno je nastopil v akcijo policijski pes, toda vse sledi so vodile le po vrtu za hišo do Ljubljance, kjer se je sled izgubila. Verjetno je, da je prišel zločinec po Ljubljanci. Truplo Zöchbauerjeve je sedaj v mrtvašnici bolnišnice, truplo Bitenca pa bo ostalo čez noč v hlevu na istem mestu, kjer so ga našli in v isti legi. Policija neumorno deluje, da bi izsledila morilca in upamo, da se ji bo to posrečilo.

se zajamčeno ozdravi. Brezplačno navodila daje „Chem. Works“ Beograd, Wilsonov trg 107

Potenje nog

Ivo Andrić:

Most na Žepi

(Konec.)

Iz sosednih vasi je prihrumel svet, da vidi most. Iz Višegrada in Rogatice so prihajali meščani in ga občudovali, pa jim je bilo žal, ker je v teh prepadih in divjini, a ne v njihovem trgu.

Dobro je roditi vezirja, so jim odgovarjali Žepljani in z dlanmi udarjali po kameni ograji, ki je bila ravna in ostrih oglov, ko da je iz sira rezana, a ne v kamen klesana.

Se ko so prvi potniki v občudovanju obstajajoč, šli preko mosta, je stavenbeni izplačal delavce, zložil in natovobil zaboje z orodjem in papirji in skupaj z vezirjevimi ljudmi krenil proti Carigradu.

Takrat šele so začeli po mestu in vaseh govoriti o njem. Cigan Selim, ki mu je na konju tovoril stvari iz Višegrada in ki je edini prihajal v njegovo koliko, poseda po prodajalnicah in pripoveduje morda še v deseto vse, kar ve o tuju.

»On ni človek kot so drugi ljudje. Pozimi, ko niso delali, včasih po deset petnajst dni nisem bil pri njem. A kadar pridem, vse zavezano, kakor sem bil pustil. On sedi v mrzli koliki s kapo iz medvedovine na glavi, do izpod rok v koc zaviti, pa naprej in naprej dolbe ono kamenje, pa nekaj piše; pa dolbe, papiše. Vedno enako. Odpiram vrata in on me gleda zelenih oči, a obrvi mu srše, da bi rekel, da me bo požrl. In ne govori in ne šušlja. Nikoli kaj takega nisem videl. In, ljudje, koliko se je namučil v tem letu in pol; in ko je most dogotovil, se napoti v Stambul; ko smo ga z brodom prepeljali, je odkrival na onem konju: da se je enkrat ozrl na nas ali na most! Ne.«

Stacunarji ga vse bolj izprašujejo o stavbarju in njegovem življenju, vedno bolj se čudijo in ne morejo preboleti, ker ga niso videli in pazljivo ogledali, ko je še hodil po višegrajskih ulicah.

Stavbar je dotle potoval in ko je bil dva dni hodil od Carigrada, ga je zgrabila kuga.

V vročici, komaj še držeč se na konju, je vjahal v mesto. Krene v bolnico italijanskih frančiškanov. Drugega dne je izdihnil na rokah enega od patrov.

Že drugi dan zjutraj so o stavbarjevi smrti obvestili vezirja in mu predali račune in načrte za most. Stavbar je prejel samo četrtno svoje plače. Zapustil ni ne dolga ne gotovine, ne oporoke ne potomcev. Po dolgem razmišljanju sklene vezir eno tretjino ostanka izplačati bolnici, a ostali dve da ko zadužbino beračem za juho in kruh.

Ravno ko je to ukazoval — bilo je mrtvo jutro koncem poletja — mu prineso prošnjo nekega mladega, a učenega carigrskega mualima, ki je bil rodom iz Bosne, je pisal precej tečne verze, in ki ga je vezir od časa do časa obdarjal in mu pomagal. Za most, pravi, da je čul, ki ga je vezir v Bosni zgradil, in da upa, da bo tudi na to kakor na vsako javno zidanje uredil napis, da bi se vedelo, kdaj in po kom je zidano. Kakor vedno se je tudi sedaj ponudil vezirju in ga prosil, da ga počasti s tem, da sprejme besedilo, ki mu ga pošilja in ki ga je z veliko muko sestavil. Na priloženem, tršem papirju je bilo umetno izpisano besedilo z rdečimi in zlatimi začetnicami:

Ko sta Dobra Uprava in Plemenita Razumnost prožili roko ena drugi je nastal ta krasni most, radost podanikov in ponos Jusufov na tem in onem svetu.

Spodaj je bil vezirjev pečat v finem ovalu, razdeljen na dvoje neenakih polj; na večjem je bilo pisano: Jusuf Ibrahim, resnični sluga božji, a na manjšem vezirjeva deviza: V molčanju je gotovost.

Dolgo je sedel vezir nad to prošnjo, razproženih rok, pritiskušoč z eno dlanjo napis v verzih, a z drugo stavbarjeve račune in načrte za most. Zadnji čas je vse bolj dolgo razmišljal nad prošnjami in pisanji.

Dve leti je prešlo letos od njegovega padca in zapore. Prvi čas, potem ko se je vrnil na položaj, ni opazal izprememb na sebi. Bil

je v najlepših letih, ko ve in občuti polno vrednost življenja; vse nasprotnike je potolkel in trdneje je stal ko kdaj prej; v globini skorajšnjega padca je meril višino svoje moči. Ali kolikor bolj je brzel čas, vse pogosteje se mu je — mesto da pozablja — pojavljala misel na ječo. Četudi je včasih uspel, da prežene misli, ni imel moči, da odpodi sanje. V snu se mu je kazala ječa, a iz nočnih sanj je kot neznano strašilo prehajala v resničnost in mu grenila dni.

Občutljivejši je postal za stvari okrog sebe. Motili so ga predmeti, ki jih preje ni niti opazal. Ves žamet je ukazal odnesti iz palače in zamenjati s svetlim suknom, ki je gladko, mehko in ne škriplje pod roko. Zastvožil je izpreminjajoče se blago, ker mu je misli vezalo na neko mraz puščobo in samoto. Ob dotiku in ob samem pogledu nanj so mu škplepetali zobje in mu je zona lazila po koži. Vse pohištvo in orožje s kadifom je odstranil iz svojih sob.

Ljudi je sprejemal s prikrito, ali globoko nezaupljivostjo. Odnekod je prišla vanj sledeča misel: vsako ljudsko delo in vsaka beseda lahko prinese nesrečo. In ta možnost je začela dihati iz vsake stvari, ki jo je slišal, videl, izgovoril ali nanjo pomislil. Vezir zmagovalec je občutil strah pred življenjem. Tako je nehotе prehajal v ono stanje, ki je prva faza umiranja, ko človek začne ostreje opazovati senco, ki jo stvari mečejo, ko stvari same.

To zlo je kopalo in trgalo v njem, a ni mogel niti pomisliti, da ga komu zaupa in izpove; in tudi ko bo to zlo doseglo svoj cilj in prišlo na površje, ga ne bo nihče opazil; ljudje bodo enostavno govorili: smrt. Ker ljudje niti ne slutijo, koliko je močnih in velikih ljudi, ki tako molče in nevidno, a naglo, v sebi mro.

In tega jutra je bil vezir truden in neizspan, toda umirjen in zbran; trepalnice so mu bile težke, a lice ko zledenelo v jutranji svežini. Misli je na tujca stavbarja, ki je umrl, in na uboge, ki bodo jedli od njegovega zaslužka. Misli je na daljno hribovito in mračno zemljo Bosno (vsedei, kadar je pomi-

slil na Bosno, mu je vstalo v duši nekaj mračnega), ki je niti sama svetloba islama ni mogla, razen enega dela, obsijati, in kjer je življenje brez civilizacije in domačnosti, siromašno, izlomljeno, trpko. In kolikor takih dežel je na tem božjem svetu? Koliko divjih rek brez mostov in plitvin? Koliko mest brez pitne vode in džamij brez okrasja in lepote?

V mislih se mu je odpiral svet, poln vseh mogočih potreb, nujnosti in strahu v raznih podobah.

Solnce je skakljalo po drobnih, zeleni stekleni krogli na kiosku v vrtu. Veziru je padel pogled na mualinov napis v verzih, počasi je dvignil roko in dvakrat prečrtal cel napis. Samo malo je postal; pa je prečrtal tudi prvi del pečata s svojim imenom. Ostala je le deviza: V molčanju je gotovost. Nekaj časa je stal nad njo; potem je ponosno dvignil roko in z ostro potezo izbrisal tudi njo.

Tako je most ostal brez imena in znamenja.

Tam v Bosni je v solncu blestel in v mesečini sijal in ljudje in živina so hodili čezenj. Polagoma je čisto zmanjkalo razrite zemlje in razmetanih predmetov, ki okrožajo vsako novo zidanje; svet je raznesel in voda je odplavila polomljene kole in dele odrov in ostalo gradivo in deževje je izlivalo sledove klesarskih kladiv. Toda kraj se ni mogel nasloniti na most, niti most na kraj. Njegov bel in drzno izvit lok je od strani gledan vedno izgledal kot odtrgan in sam zase in je ko ne-navadna misel, izgubljena in ujeta v kras in divjino, presenečal popotnika.

Tisti, ki to pripoveduje, je prvi, ki mu je prišla misel, da bi povpraševal in izvedel za njegov nastanek. Nekega večera je bilo to, ko se je vračal s planine in je truden sedel poleg kamenite mostne ograde. Bili so vroči poletni dnevi in hladne noči. Ko se je s rameni naslonil na kamen, je občutil, da je še topel od dnevnih pripek. Človek je bil poten in z Drine je prihajal hladen veter; prijeten in čudovit je bil dotik s toplim, rezanim kamenom. Na mestu sta se sporazumela. Takrat je sklenil, da mu napiše zgodovino.

(Iz srbohrvaščine: Tone Potokar.)

Lov za vlomilcem

Ljubljana, 19. junija.

Na mestni periferiji za glavnim kolodvorom se je v tork odigral razburljiv lov za tatovi. Dijak 6. realke Boris Strucler je v 12 letni dobi Davorin Ajdič sta opazila okrog polnoce, da je iz pritličnega okna Ajdičeve hiše v Robovi ulici št. 25 skočil neki moški, z večjim zavojem obleke pod pazduho. Dečka sta razumela ves položaj. V hiši je bil tat! Pričela sta kričati: »Tat! Držite ga!« in jo ucvrila za tatom, ki je na vso moč brulil pete. Tat se ni zadržal obeh pogumnih dečkov. Tekla sta na vso moč za vlomilcem in tudi mnogi pasantje so se jima pridružili. Tat je bežal iz Razpotne ulice v Linhartovo ulico in od tam skušal izginiti za Bežigrad. V samotni ulici ga je 12 letni Ajdič dohitel in ujel za suknjič. Za njim ga je prijel še sluga Jugoslovanske tiskarne Jakob Velepčič. Tat se je na vso moč otresal zasledovalcev. Srdito je preklinjal in klotul malega Ajdiča, ki se ga je držal kot klop. Velepčič pa je tolkel s pestmi v obraz. Na pomoč je obema priskočil trgovec Avgust Pečnik, ki je prihitel s kolesom. Vseh treh pa tat ni zmogel. Držali so ga tako čvrsto, dokler ni prišel stražnik in ga uklenil. Na stražnici so spoznali v tatu prav kmalu starega znanca zaporov, 33 letnega delavca Antona Severja z Ježice. Na stražnici so se sprva začudili: »Kaj, kaj niste v zaporu?« Sever pa je skromno priznal: »Ravno včeraj sem odsedel leto dni. Na, zdaj me pa že imate. V arestu sem zaslužil 252 Din, te sem zapil po gostilnah prvi dan! Potem pa sem gledal, kje bi kaj ukradel. Imel sem smolo, da sta me opazila tista dva pobate Obleko, ki jo je hotel predrti Sever ukrasti, so našli vso, bilo je nekaj popolnoma novih kosov. Ukradel je tudi uro budilko, ki pa jo je odvrnil. Ko sta ga držala Ajdič in Velepčič. Trgovec g. Ivan Sedlar ceni vse ukradeno in povrnjeno blago na 1650 Din. Za Severjem, ki ni niti 24 ur užival prostost, pa so se zopet zaprla vrata.

Osebnosti

★ Komisar obl. samouprave ljubljanske oblasti g. dr. Marko Natlačen je odpoštoval sinoči v Belgrad, vsled česar sprejemanje strank ta teden odpade.

★ Katehetski izpit za srednje šole je napravil dne 18. junija t. l. g. Janez Kraljič, kaplan v Smarju.

★ Odvetniški izpit pri višjem deželnem sodišču sta napravila gospoda dr. Aleš Stanovnik in dr. Ivan Stanovnik.

★ Na zasebnem ženskem učiteljskem pri uršulinkah v Ljubljani so se vršili zrelostni izpiti 12., 13., 14. in 15. junija pod predsedstvom ministrskega odposlanca vseučiliškega prof. dr. Karla Ozvalda. Od 29 kandidatov jih je izdelalo 14 z odliko. Maturirale so: Aljančič Marija, Ankele Marta, Arko Stefanija, Bertonec Terezija (z odliko), Čotič Marija (z odliko), Fajdiga Vanda (z odliko), Golob Marija, Gorišek Doroteja (z odliko), Hafner Ivana (z odliko), Hočevar Franciška (z odliko), Jaklič Ana (z odliko), Kolenc Marija, Kramar Jozefa, Krašovec Antonija, Lavrač Bogomila (z odliko), Levstik Danijela (z odliko), Mihelak Katarina, Novak Zofija (z odliko), Ogulin Ivana, Pelc Ottilija, Peterlin Terezija (z odliko), Prša Nežika, Pučko Franciška, Slibar Vera, Trček Ludovika (z odliko), Udir Franciška (z odliko), Vodušek Mateja (z odliko), Zabret Franciška, Zitek Jakobina. Dve kandidatki imata ponavljalni izpit.

★ Na drž. moškem učiteljskem v Ljubljani so se vršili zrelostni izpiti pod predsedstvom g. prosv. inšpektorja dr. Drag. Lončarja od 10. do 15. junija t. l. Pripuščenih je bilo 30 kandidatov; pričevalo zrelosti z odliko je dobilo 9, pričevalo zrelosti 17 kandidatov, preprobirana sta bila 2, ponavljalni izpit sta dobila dva kandidata. Aprobirani so bili: Ahacil Ludovik, Brejc Bogomir, Debevec Boris (z odliko), Hirsman Božidar, Jedretič Rudolf, Kardelj Edward, Kavari Ivan, Kimovec Fran (z odliko), Klemenčič Franc, Korč Daniel, Kunaver Franc, Marolt Franc, Mazi Vinko (z odliko), Merčun Ciril (z odliko), Merhar Milan, Mihelič Vladimir, Otrin Maksimilijan (z odliko), Pavlin Franc (z odliko), Pizzulin Rudolf, Sartori Milan, Sicherl Alojzij (z odliko), Trpin Stefan, Zakovšek Jožef, Zupanec Jožef (z odliko), Zumer Anton (z odliko), Kravos Avgust (dopolnilni izpit iz nacional. skup.).

★ V naše državljanstvo je sprejet posestnik Josip Vadnal iz Vač.

Ostale vesti

★ Polovična vožnja na Jesenice dovoljena. — Vzemite cel vozni listek in ga dajte zigosati na vaši postaji z mokrim žigom. Na Jesenicah zahtevajte potrdilo o udeležbi na slavlju. Nazaj se peljete za stanj. — Železniške zveze na vse strani so kar najugodnejše.

★ V Uradnem listu od 19. junija je objavljena »Uredba osrednje vlade, ki vsebuje navodila, kako naj se sestavi proračun državnih razhodkov in dohodkov s finančnim zakonom za leto 1930-1931.« (Sl. novine z dne 7. junija 1929) in »Pravilnik o opravljanju državnega strokovnega izpita za računovodje državnih kmetijskih naprav.« (Sl. novine z dne 6. junija 1929).

★ Narodne noše v nedeljo na Jesenice k velepomembnemu slavlju Kat. del. prosv. društva.

★ Trgovine na Vidovdan in na praznik Sv. Petra in Pavla dne 28. in 29. t. m. Glasom narode ob zapiranju in odpiranju trgovinskih obratov valnic morajo biti trgovine na Vidovdan (28. junija) zaprte samo dopoldne, dočim so pa na dan Sv. Petra in Pavla (29. junija) zaprte samo popoldne. — Načelstvo.

★ Zastrupljen je bil v Zgošah pri Begunjah z octovo kislino 2 mesečni otrok Ječev in je vsled tega umrl. Dejanje je menda izvršil neki stariček, ki so ga aretirali.

★ Delavci, počastite v nedeljo Jesenice in obiščite tovarise v njihovem veselju! nameraval prirediti Putnik Novi Sad od 28. VI. do 12. VII. t. l., se vsled velike toplote, ki sedaj vlada v Španiji, preloži na jesen. Termin in program se pravočasno objavita.

★ Nagrebne. Za moški zbor priredil Franc Marolt. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezanemu izvodu 20 Din, broširanemu 16 Din. Pesmarica v obliki žepne izdaje, ki je izšla že v tretjem premenjenem natisu, vsebuje 20 najlepših nagrebne naših in tujih skladateljev. Na koncu so pridejani še respozitoriji, ki se odpevajo pri pogrebem obredu in psalm »miserere«, ki se poje pri mrtvaškem sprevodu. — Priporočamo to lepo pesmarico vsem pevskim društvom kakor tudi posameznim pevcem najtopleje.

★ Potovanje v Rim priredi »Probuda«, gospodarski odsek od 10. do 18. avgusta 1929. Informacije: Ljubljana, Resljeva cesta 13-II.

★ 25 pisalnih strojev najboljših sistemov, velikih in malih, je po ceni na prodaj. Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

★ Društveno potovanje v Barcelono, ki ga je

★ Cenjene obiskovalce Galspacha na Gornjem Avstrijskem (sanatorij Zeleis) tem potom opozarjamo, da jim je skozi vso sezono na razpolago »Slovenec« v kavarni »Wien«.

★ »Schulz Universal« tehničar je priznan najboljši fabrikat, zato jo hvali vsakdo. Zahtevajte brezplačno ponudbo ali poset zastopnika. Jugo Schulz, d. z. o. z., Ljubljana.

★ Pri toščici, protinu in sladkosečnosti izboljša naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črev in vztrajno pospešuje prebavo. Raziskovalci na polju zdravilstva o prebavilih zagotavljajo, da so dosegli s Franz-Josef-vodo sijajne uspehe. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

Nočna služba lekarn:

Nocojšnjo lekarniško službo opravljajo sledeče lekarnice: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

ŠOPEK ROZ + GOSP. FRANCU JURCI NA GROB.

Samo 34 dni je preteklo, odkar je 13. maja t. l. rekel v pisarni: Gospod, sedaj sem pa zadnjič črko zapisal, ne morem več, in je per položil na mizo. Poteze na obrazu so pričale, da svoje znučenosti ne more več premagati. In 17. junija mu je zastalo srce v 77. letu njegovega življenja.

Umrli je mož, na zunaj skromen kot šmarica, ponižen kot vijolice, a delaven kot mravlja, priden kot čebela. V pisarnah je delal polnih 54 let. Velik v delu. V Postojni, na kraju svojega posestva, je začel. Pri okrajnem glavarstvu, in pri vodstvu jamske uprave je delal redno povprečno 16 ur dnevno. Včasih je bil že ob 2 zjutraj na delu. Celu vrsto okrajnih glavarjev je pozdravil kot svoje šefe, kako so ga ti gospodje cenili, pričajo izborna spričevala, ki so mu jih ti gospodje spisal in dali ne naprošeni, marveč iz lastnega nagiba kot priznanje za njegovo pridnost in neumorno delo.

Kot blagajnik jamske uprave je imel zaupane velikanske vsote denarja; niti vinar ni zginil po njegovi krivdi. Vodil je priprave za sprejem odličnih gostov v postojnski jami: za švedskega kralja Oskara, za romanskega, videl je ondi dvakrat kralja srbskega, Milana, različne prince itd.

Ker je imel pet otrok v ljubljanskih šolah, je prodal svoje posestvo v Postojni, in se preselil pred svetovno vojno v Ljubljano. Pa ni prišel počivat. Opravljal je dolgo vrsto let službo občinskega tajnika in dobrotnika občini. Od leta 1920, je pa bil pisarniški uradnik v največji župnijski pisarni v Ljubljani — pri sv. Petru. Točen kot ura — je prihajal vsak dan ob osmih in delal in pisal neprestano in bil župniku močna desna roka pri obilnem delu. Tekom 9 let sem spoznal njegovo verno dušo. Vselej, preden je začel v pisarni, ga je pot vodila v cerkev k maši. Znal je lepo združevati delo in molitev.

Ko sem ga šel par dni pred smrtjo zadnjič tolažiti in mu prinesel zadnjo popotnico, sem se prepiral, da je tudi svoje otroke lepo naučil. Zadnje besede, ki sva jih spregovorila: Gospod, tudi v nebesih Vam bom pomagal, pri Bogu bom prošil za Vas, mi ostanejo za vselej v spominu.

Odpošlji si zlata duša po dolgem delu v trajnem gledanju večne Lepote, Resnice in Dobrote.

Janko Petrič, župnik.

★ Prošnja na g. poštnega direktorja. Ljubljanska pošta direkcijska na razpolago avto, ki menda pohaaja iz Noetovih časov. Ima težka železna kolesa, s katerimi je rano v jutro divja po Prešernovi ulici in zbija ljudi iz spanja, hiše pa tako pretresa, da so v nevarnosti, da se prej ali slej zgodi kakšna nesreča. Razmaja poslopja do temelja. Zato prosimo g. poštnega ravnatelja, da to pošast proda kot staro železo, za kar edino je, in nabavi drug pošten in moderen avto. Saj bi morala proti temu vozilu protestirati tudi mestna in stavbena oblast.

★ Hotel »Union« gradi na svojem stavbišču za glavnim poslopjem na Miklošičevi cesti nove garaže za avtomobile. Garaže so grajene v strnjem vrsti z licem proti Miklošičevi cesti. Do njih bo z Miklošičeve ceste peljala lepa, široka asfaltna cesta, ki je deloma že narejena. Vseh garaž bo 12, pred njimi pa bo obširno dvorišče, ki bo obzidano z 2,50 m visokim zidom. V novi stavbi, ki jo izvršuje tvrdka Tönies, bo razen tega še garaža za hotelski

omnibus, stanovanje za šoferja ter lastna delavnica za manjše poprave avtomobilov. Tudi mizarska delavnica se bo iz sedanjih prostorov na dvorišču hotela preselila v novo stavbo. Poslopje ima končno pred glavno fronto še obešen pokrit prostor za pranje, odnosno umivanje avtomobilov. Garažna stavba bo tja do sredine prihodnjega meseca povsem gotova.

★ Mizarji se opozarjajo na razglas 52. pešpolka v Ljubljani, kateri potrebuje večje število miz, omar, stolov, klopi itd. Razglas je nabit na mestni deski. Mestni trg 27, v veži in na mestni deski v Sp. Šiški.

★ Tatvina nogavic. Trgovski potnik Anton Zajc je v Trnovskem pristanu napravil dokaj znatno neprevidnost. V svojem zaupanju v poštenost ljudi je pustil svoje kolo za trenutek brez nadzorstva. Kolo svojih ni izginilo, pač pa zavoj nogavic, vrednih svojih 700 Din. Za tatom seveda manjka vsaka sled.

★ Vesela pijanka. Zelo zabavnega gosta so imeli včeraj v policijskih zaporih. Je to neka že bolj priletna ženska, ki se prav rada smuča okoli lepega bosanskega trgovca s preprogami. Ta pa jo je v tork popoldne menda zapustil ali jo odslavljal, ženska pa je šla in se napila kot goba. Pijana je pričela ob belem dnevu razgrajati in kjer je le opazila kakega bolj fest fanti ali moža, — »hopla, moj si!« in ga hotela objeti. Te nežne pozornosti seveda nihče ni bil vesel. Prišel je stražnik, pa ne zato, da bi se pustil od ženske objemati, temveč je on objel njo, seveda ne iz ljubezni in za pas, temveč za roke in jo odvelkel na policijo. Ženska je pijanost prespala v zaporu, zjutraj pa so ji napravili dolgo pridigo, češ, da je hudo nedostojno že, če možki nadleguje ženske, če boli pa je nedostojno, če stara ženska nadleguje moške in še celo mlade fante. Ženska je vsa objokana obljubila, da ne bo nikoli več, prav zares nikoli več počela takih neumnosti. Potem so jo šele spustili.

Prešernova 5.

S mo Niggerol (Patent št. 5922) olje ali krema za solčenje in masiranje. Vas obvaruje solčarice in peg ter vam naredi kožo gladko in enkomerno zagorelo. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Drogerija Gregorič, Ljubljana.

Maribor

MARIBORSKA SIBILA TER NJENE NAPOVEDI O VESOLJNEM POTOPI.

Precej je znana v Mariboru; kamorkoli pride, napoveduje in prerokuje. Grozne so njene napovedi: o potopu govori in vesoljni povodnji, ki da ima priti v teku šestih dni. Taka pa so njena grozotna napovedovanja in proročanja: Pride dan čisti po vrsti od današnjega dne, dan potopa in vesoljne povodnji. Udarjala bo ploha brez usmiljenja ob zemeljsko rast, da se bo pogreznila do svojih korenin; iz plohe bo povodenj in vesoljni potop, ki bo žugal, da pomandra vse, kar je na tej božji zemlji, in uniči do temeljev. So pa med Mariborčani štirje, ki jim je usojeno, da se bodo ob vse-pokončevalni povodnji rešili na vrh Pohorja, zekaj preko pohorskih vrhov ne bo pljusnilo potopno valovje. — V Sibila mariborska, kdo so štirje srečniki; pa ne pove. Pomežikne in pripoveduje dalje, zopet od začetka. Iz hiše v hišo hodi ter napoveduje; leta in leta že označja nekaj, kar ima priti v šestih dneh, da izbrisi človeška bivališča s površja. Prerokuje na cesti, po trgovinah napoveduje znamenja usodnega šestega dne, — kamorkoli jo zanes. Mariborska Sibila! — nekaj kakor boleš in zavest vzvišenosti lega na njeno obličje, ko napoveduje. Kanilo je pred leti v starkino življenje ter ji ga kakor popelnilo; konec je udaril vanjo... odlej napoveduje potop preko Maribora in vsega, kar je okoli njega in še naprej preko celine.

★ Zahvalno pismo so poslale ob tretji obletnici otvoritve novozgrajene okrajne ceste Sv. Miklavž—Pohorje občine Sv. Miklavž, Rogoza, Sp. Hoče, Ig. Hoče, Pivola in Pohorje svojem čvrstemu članu dr. Leskova r. j. ki je kot bivši gerent Okrajnega zastopa mariborskega s svojim vplivom pripomogel k zgradnji omenjene ceste. Obenem se zvesta srca hoče fare za hvaljujejo vsem članom in uradnikom Okrajnega zastopa.

★ Pri sv. Magdaleni ima tukajšnja kršč. ženska zveza v nedeljo, dne 23. t. m. cerkveno pobožnost. Ob 6. uri sv. maša s skupnim sv. obhajilom; ob 14. uri sv. blagoslov z darovanjem.

★ Ne pozabite! Oblastni odbor tukajšnje Narodne odbrane sporoča javnosti: »Ne pozabite vpisati delnic Privilegirane agrarne banke. Zadnji dan za vpis je 22. junij t. l. Vpis vrši in daje vsa potrebna pojasnila tukajšnja podružnica Narodne banke. Država jamči za 6% dividendo, ki se tudi lahko znatno poveča. Akeije so po 500 Din za komad; pri vpisu se položijo ena četrtina, a ostanek do 31. marca 1930. Narodna odbrana opozarja na velik pomen nove osnovane privilegirane Agrarne banke, ki naj omogoči našemu kmetu ugoden kredit ter ga varovati pred izkoriščanjem. Zato priporoča vpis delnic v smislu tožadnega povabila Narodne banke, ker je skrajni rok za vpis delnic 22. junij, poziva Narodna odbrana k podpisovanju delnic; v tem pogledu daje vsa potrebna pojasnila tukajšnja podružnica Narodne banke, pri kateri se vrši vpis. Naj bo vsem vzgled Nj. Veličanstvo kralj, ki je osebno podpisal 2 milijona dinarjev.«

★ Iz gledališke pisarne. Radi smrtnega slučaja v rodbini dveh članov Narodnega gledališča se uprizarote »Cerkvene miši, ki bi se imela vršiti danes, odloži.

★ Na Rotovškem trgu se je naselil z družino in pohištvo delavec I. Lepenik, ki ga je lastnik hiše št. 43 na Koroški cesti deložiral. Ker pod oboki drž. mosta ni mogel najti zavetja, se je zatekel na Rotovški trg.

★ V neznanu smer je izginil 57 letni vpo-kojeni polic. nadzornik Franc Tinta. Odstranil se je pred nekaj dnevi od doma ter se ni odtele vrnil domov. Bojda se je odpeljal z železnico proti Ljubljani. Kakor znano je pogrešane v trenutku duševne zmedenosti hotel izvršiti pred nedavnim samoumor s tem, da si je pognal kroglo v glavo. Radi tega obstoja domneva, da se je pogrešanemu Tintu kaj zgodilo.

★ Sreča v nesreči. Proti 22. uri v tork zvečer je pribrzel v hitrem tempu na svojem motornem kolesu iz tezenske smeri po Tržaški cesti zobni tehnik Staudinger; v prikolici je sedel kavarnar Maheintz. Tik pred železniškim prevozom na Tržaški cesti je Staudinger opazil, da je bil čuvaj spustil zavornice. Ustavil motorno koleso, ki je brzel s hitrostjo 40-60 km, ni mogel več; z vso silo je pri-

Radiomanastirsko termalno kopališče DOLENJSKE TOPLICE
(Toplice pri Novem mestu)

so edino in trajno sigurno zdravilno sredstvo pri reumatizmu, neuragijah, ženskih boleznih t. l. d.

— Kopališčne naprave so vsakomur neposredno na lavirkih. — Sezona od 1. maja do 30. septembra. — Železniška postaja Straz-Toplice, dolenska železnica. — Zahtevajte prospekte. — Cene snižane, posebno v pred- in po sezoni.

letelo motorno kolo v zavornice, jih prebilo ter šinilo preko tračnic. V tem hipu je stroj švignil mimo mesta, ki je še pred kakšno sekundo šinilo preko njega motorno kolo. Motorno kolo pa je medtem treščilo v zavornice na drugi strani ter se ob njih odbilo tako, da je Staudinger priletel na tračnice baš trenutek za tem, ko je stroj že bil mimo nevarnega mesta. Sreča v nesreči je bila, da je kavarnar Maheintz odnesel zdravo kožo, Staudinger pa je pri padcu dobil poškodbe na glavi. Nahaja se zaenkrat v zdravniški oskrbi.

★ V Dravo je kanila 40 letna zasebnica Stefanija N.; že je omahnila sredi deroče in visoko narasle reke tam pod Schmiederejevim posestvom. Tedaj je prišel obupani na pomoč 17 letni Karol Meglič ter jo potegnil iz Drave. Rešilni oddelek je nesrečnico prepeljal v bolnico.

★ S stavbnega odra pri hiši na Grajskem trgu št. 1 je padel zidar Ivan Bračko. V poslednjem trenutku se je k sreči še prijel za lesivo ter preprečil s tem usodopolne posledice pada s 4 m visokega odra.

★ Pod kolo je prišel 9 letni dijak Ervin Znidarič v trenutku, ko je nameraval prekorati Koroško cesto. Kolesar je dečka podrl na tla, pri čemer je Ervin Znidarič zadobil težje poškodbe na levem kolenu. Prvo pomoč so mu nudili na tukajšnjem rešilnem oddelku.

★ Na Felberjevem otoku so prav pridno na delu pri gradnji kopališča. Mošt, ki veže levi dravski breg z otokom, je že gotov in se pričakuje, da bo kopališče v prvi etapi dograjeno že začetkom julija.

Celje

★ Jutrišnji večer v celjskem mestnem gledališču obeta poteči — sodeč po dosedanjem živahnem zanimanju javnosti — v znamenju iskrene hvaležnosti celjske javnosti napram žrtvam in idealizmu, s katerim je mariborski igralski ansambl vzdrževal preko prošle gledališke sezone v Celju skoraj redne predstave. Pa tudi komedija »Cerkvena miš« sama zasluži polno pozornost gledališko umetnost spoštovalce javnosti. Ni to eden onih »slagerjev«, ki vplivajo bolj s kopo več ali manj plitvih a nenavadnih domislic, temveč je sicer pestra a vseskozi duhovita in z rahlim socialnim etosom prepojena slika življenja. Vstopnice se še dobe v predprodaji v knjigarni Goričar in Leskovšek.

★ Dragoceno darilo ravn. g. Karlu Saneinu. Na povabilo odličnih glasbenih krogov v Grazu je imel ravnatelj celjske Glasbene matice in priznani vijolinski virtuozi g. Karel Sanein v nedeljo, 16. t. m. v Gradcu zanimivo muzikalno predavanje s praktičnim izvajanjem najmarkantnejših del iz klasične in moderne vijoline. Uspehi predavanja je bil po dolem nam sporočilu impozanten in je bil g. Sanein deležen izredno dragocene spominskega darila, namreč dragocene vijoline, ki nosi znotraj izrecno posvetilo umetniku. Vijolina je umotvor svoje vrste, delo priznanega mojstra AL Maksimilijana Palmnerja.

★ Zrelostni izpiti na drž. realni gimnaziji so se vršili pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. dr. J. Pipenbacherja in sicer pismeni od 10. do 14. junija, ustmeni pa 17. in 18. junija. Izmed 15 kandidatov sta položila zrelostni izpit z odliko dva, trije s prav dobrim uspehom, devet z dobrim, eden z zadostnim uspehom. Štirje osmošolci bodo maturirali na jesen. Za zrele so bili spoznani sledeči: Anžlovar Viktor iz Celja, Barle Karel iz Slovenjgradca, Bračko Ivan iz Celja, Burger Franc iz Celja, Dobovišek Karel iz Smarja pri Jelšah, Dobraj Albin iz Okolice Celja, Hönnigmann Avgust in Ivan (oba z odliko) iz Celja, Jan Branko iz Laškega, Krasnik Virgil iz Trbovelj, Lupine Karel iz Gaberja pri Celju, Marko Josip iz Celja, Pepelnjak Karel iz St. Jurija ob j. Ž., Potočnik Vladimir iz Stor pri Celju in Vrabčič Marija iz Šoštanja.

Dopisi

Metlika

Smrtna kosa. Dne 17. t. m. je umrl v Zagrebu pri svojih otrocih mnogozaslужni naš rojak g. Nemanč Davorin, vpo-kojeni gimnazijski ravnatelj in vladni svetnik. Pokojni je bil rojen v Rosalnicah pri Metliki l. 1851. Po dovršeni ljudski šoli v Metliki je dovršil srednje in visoke šole in postal profesor najprej v Pazinu, nato pa v Sarajevu, kjer je postal pozneje tudi ravnatelj gimnazije in nadzornik za srednje šole v Bosni. Ko je šel v pokoj, se je naselil najprej v Gradcu, pozneje pa v svojem rojstnem kraju v Metliki. Malo pred smrtjo pa se je zopet preselil, ko je že bolehal, v Zagreb, kjer je tudi umrl. Pokopan je bil v sredo, 19. t. m., na svojo željo na metliškem pokopališču pri sv. Roku. Pokojni je bil zelo blagega in priklupnega značaja. Prava mehka belokranjska duša. Dobrodušen do vsakogar, tih in delaven, v vsakem oziru lep zgled vsakomur. Naj v miru počiva!

Trbovlje

Savska cesta. Naše poročilo, da hočejo zasebniki popraviti cesto na Savo, da se bo brezhibno lahko vršil promet na njej in da ne bo treba delati z vozili dolgega ovinka iz Trbovelj na Hrastnik, Zidani most, Celje, Trojane, če hočeš priti v Zagorje, se uresniči. Na sredo, 26. junija, se sklicuje sestanek vseh interesentov ob petih popoldne v rudniško restavraciji. Vsi, ki se za savsko cesto zanimajo, so vabljeni.

Vozji počasi, ne več kot 15 km na uro. Tako se glasi najnovejši razglas občine na bicikliste, avtomobiliste, motorne vozače itd., ker so ti dirjali zadnje čase po dolini z brzino, ki je bila ljudem nevarna za življenje.

Občni zbor zadržne elektrarne se vrši v sredo, 26. junija, ob štirih popoldne v prostorih g. Forte na Vodah.

Mežiška dolina

Poljana pri Prevaljah. V nedeljo, 23. junija, prihitijo semkaj otroci iz Dol. Mežiške doline, da se spoznajo med seboj in se veselijo. Ob pol desetih pridiga in sv. maša na prostem, nato slavnosni govor (g. Škulj iz Ljubljane), pevski in telovadni nastopi otrok. Nato pogostitev otrok. Pridite, starši in prijatelji mladine, in se veselite z njol

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Cetrtek, 20. junija: 12.30 Reproducira glasba — 13.00 Casovna napoved, borzna poročila, reproduc. glasba — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 18.00 Koncert Radio-orkestra: Oelschlägel: Ognjegasci; Engel, Berger; Manon; Puccini; Tosca; La-lo: La Fenaison; Schubert; Podoknica; Dvofak; Humoreske; Theimler; Marquise — 19.30 Zaključno predavanje o češčini, g. Novak — 20.00 Ob 10 letnici obstoja slovenske univerze: IV. O tehnični fakulteti — 20.30 Antologija slovenske lirike, ravnatelj Bratina — 21.00 Operni in operetni večer, izvaja Radio-ork.: Wagner: Lohengrin; Zeller: Ptičar; Cakovsky: Pilgova dama; Lehar: Modra Mazur; Smetana: Prodana nevesta; Schögel: Izbor Joh. Straußovih operet; Verdi: Aida — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Cetrtek, 20. junija 1929:

Belgrad: 12.45 Plošče — 17 F. R. Koen predava o domači čipkarski industriji — 17.25 Radijski kvartet — 18.25 Branje iz del E. A. Poeja v srbsčini — 20 Predavanje ob priliki razstave moderne arhitekture — 20.25 Radijski kvartet — 21.50 Dnevne vesti — 21.40 Humoriščen dvogovor — 22.05 Radio-Jazz — Zagreb: 15.15 Plošče — 19.30 Prenos iz Prage — 20 Dnevne vesti in vremenska napoved. — Praga: 11.30 Plošče — 12.20 Orkestralni koncert — 16.30 Ljudska glasba — 19.30 Spevi Kričke: 1. Satirikov. 2. Pesmi male Danice. 3. Deška koračnica. 20 Poljudni večer — 21 Koncert narodnega nemškega gledališča v Pragi — 22.25 Plošče. — Stuttgart: 10.30 Plošče — 15.45 Gojitevi cvetlice — 16.15 Koncert Radio-orkestra — 20.15 Simfonija št. 6. v H-molu (Pathétique) Čajkovskega — 21. Hlebrejske pesnitve in melodije. Recitacije in petje s klavirjem — 22.30 Kratkotrajne. — Katowice: 12.10 Plošče — 17.55 Popoldanski koncert iz Varšave — 20 Večerni koncert iz Krakova — 23 Koncert Beethovne glasbe. — Rim: 15.15 Trio — 17.30 Dnevni koncert — 21 Večer španske glasbe. — Berlin: 16.30 Nova govorna umetnost. Dvogovor — 17 Koncert — 18 Žensko vprašanje — 20.15 »Ali naj bo g. Browne obsojen?« Sluhogra. Nato poročila in plesna godba. — Dunaj: 11 Dopoldanska glasba — 16 Popoldanski koncert — 21 »Histerična«, skic. nap. Beda. Nato večerni koncert. — Milan: 11.15 Reproducira glasba — 13.35 Jaz — 16.30 Otroško petje — 17 Jazz — 20.30 Verdi: Rigoletto, opera. — Budapest: 9.15 Koncert vojaške godbe — 12 Zvone in koncert ciganskega orkestra — 17.45 Plošče — 20.15 Igra v studiu — 22.15 Koncert ciganskega orkestra.

Orel

VSEM ODSEKOM.

Na razna vprašanja sporočamo vsem odsekom sledeče: V Prago potujemo v civilu; vsak član pa mora vzeti s seboj tudi krog, ki ga bo rabil pri orlovskih slavnostih. Nečlanom, ki potujejo s nami, svetujemo, da si oskrbe narodne noše. Seboj vzamemo tudi orlovske prapore. Določite tim prej člana, ki bo nosil prapor oziroma ki bo skrbel zanj.

SKUŠNJA ZA PRAŠKI NASTOP.

Kakor smo že poročali, bodo nastopili telovadci J. O. Z. v Pragi s posebno točko, in sicer s prostimi vajami za l. 1928. V ta namen se bo vršila tik pred odhodom v Prago, t. j. 1. julija, ob 9. uri dopoldne obvezna skušnja za vse nastopajoče. Vsi člani, ki so se prijavili kot telovadci, se morajo te skušnje udeležiti. Vršila se bo v Ljubljani in v Mariboru istočasno.

Sport

Službeno iz LHP-n. Seja uprav. odbora se vrši danes ob 20. uri v damskem salonu kavarnice Emona. Naprošajo se vsi gg. odborniki, da se seje gotovo udeležijo. — Tajnica.

Sportni dogodki

Smrt nikdar ne počiva. Te dni sta se smrti ponošila avtomobilist dirkač Ray Keech in Schulz, letalec z letali brez motorja. O Rayu pišemo posebej. Schulz je krožil 50 m nad zemljo z letalom »Marienburg«, pa se je naenkrat odločil trup letala od nosilnih ploskev ter je padel na tla. Mrtva so potegnili Schulza in njegovega spremljevalca izpod razbitega letala.

Pri Le Mans na francoskem sta prevozila Angliea Barnato-Birkin v avtomobilu v 24 urah 2844.111 km na uro 118.505 km (dosedanji rekord: 2669.262 km).

200 km po cesti s kolesom s startom in ciljem v Lausanne je revozil Švicar Suter v 6:55.44.

Včeraj smo pisali o Francozu Molinu, da je pretekel 400 m v 48.8. Danes moramo dvoje popraviti: prvič čas, ki je 48.4, drugič pa ime. Pravilno pa imena tudi danes ne moremo napisati; »Matine« piše 17. t. m. na prvi strani Moulina, na 5. pa Moulene. Tudi čas Tavernarja na 500 m so popravili, namesto 1:02 beremo 1:02.9 (doslej Peltzer 1:03.6); torej je tekel tudi Barsi pod dosedanjim rekordom.

Berlinske dame so pretekle 4 × 200 m v 1:48.1! Zelo dober je nemški desetbojnik Barth; na daljavo je skočil 7.06 m, kopje je vrzel 36.95 m daleč in za 110 m lese je rabil 15.6. V Hamburgu je Boltze pretekel 800 m v 1:57.4 in je skočil Boring 1.845 m visoko. V Kielu se je vršila lahkoatletska tekma Nemcev, Švedov in Fincev; čisto nova imena beremo: 100 m Nemec Hampelmann 10.8, skok na daljavo Fincev Topelius 7.09 m, diskos Fincev Viiri 44.42 m, kopje Fincev Reinikka 64.45 m, krogla Viiri 14.35 metrov.

»Supermaraton«, tek od New Yorka v Los Angeles, je končan; 78 je bilo etap. Prvi je bil policist Salo, drugi Italobritanec Gavuzzi, tretji Tržanec Umek; dobili so prvi 25.000 dol., drugi 10.000, tretji 6500 dol. V predzadnji etapi je imel še Gavuzzi najkrajši čas in tudi v zadnji etapi je bil v začetku na čelu; medtem je pa Salo zdrknil naprej in je v 40 kilometerskem »spurtu« tekel do cilja. Torej na koncu »Nadmaratona« še pravi »maratone«.

V borbi za Srednjeevropski pokal tekmujejo Ujpest in Sparta v Budimpešti, prav tam Hungaria in Viktoria iz Žiljkova, na Dunaju pa Rapid in Genova. Na Ogrskem je Horthy dva igralca odlikoval z naslovom »junak«. Kakor če je v srednjem vrhu kdo postal vitez. — Angleži gostujejo v Južni Afriki in so doslej z lahkoto vse premagali. Torej se jim bolje goni kot na evropskem kontinentu.

V Ameriko bo šel Rigoulot, jeseni. Pri zadnjem nastopu v Oslo na Norveškem je z desnim potegnul 110 kg, z levico 100 kg, oboje-ročno 127.5 kg, sunil je pa 160 kg.

Njegova rojaka Cochet in Bousus sta v Pragi igrala 56 krat. Čeh Jan Koželuh je letos v slabi formi; smo že pisali o tem. Zato so ga izločili kot igralca — posameznika in bosta v singlu (borba posameznikov) igrala Menzel in Macenauer. Namestnika sta Maleček in Siha (ne Siva). Le-ta je pred kratkim Jana premagal. Pač pa je ostal Jan z Macenauerjem skupaj zastopnik Češkoslovaške v dublu (borba dveh proti dvema). Čehi igrajo proti Nemcem, zmagovalci nato proti Angležem, in zopetni zmagovalci proti Amerikancem. Končni zmagovalci se udi s Francozi kot branitelji Davisovega pokala. Čehi se bodo morali v borbi proti Nemcem zelo potruditi; Nemci so letos v prav izborni formi, zlasti Moldenhauer in Prens.

Nemška telovadna zveza je štela 1. januarja letos 1.618.792 članov in članic, lani 1. januarja pa 1.624.367.

Za duha in srce

Dolžnost slehernega Slovenca je, da svojo knjižnico obogati za Zbrane spis-e Ivana Cankarja, največjega pisateljskega genija slovenskega naroda. Izšlo je že 9 zvezkov v krásni vezavi z uvodom in opombami dr. Izidorja Cankarja. Cankar je proslavil slovensko ime po vsem svetu, ki ga že danes priznava za enega največjih pisateljev modernega človeštva sploh. Njegova dela se drugo za drugim prevajajo v vse svetovne jezike. Tembolj ga moramo poznati mi in ga čitati, njegova dela pa nam morajo postati najdražji narodni zaklad. Zato sezi vsak po njih! Narodajo se pri Novi Založbi v Ljubljani.

*

O ruski revoluciji

Vsak dan obširnejše postaja slovstvo o ruski revoluciji. Za bodočnost pa bodo ostala najzanimivejša dela voditeljev revolucije, zlasti Ljennina. V Moskvi obstoja Ljenninovi institut, čigar naloga je zbirati, pregledovati in objavljati vse, kar je v zvezi s pokrenitvijo boljševiške revolucije. V prvem redu pripravlja seveda objavo Ljenninovih lastnih spisov in govorov. Zbrana dela Ljennina bodo obsegala v izdaji Ljenninovega instituta okoli 30 zvezkov. Istočasno s rusko izdajo izhaja tudi nemška izdaja (Verlag für Literatur und Politik, Berlin-Wien) v nedoločenih presledkih. Doslej je izdana druga polovica IV. knjige, ki obsega razdobje »Iskree«, XVIII. knjiga, ki vsebuje filozofsko polemiko »Materializem in empiriokritizem«, nadalje oba dela XX. knjige, v kateri je Ljennin obdelal revolucijo leta 1917, do julija. Omenjena nemška izdaja je opremljena z velikim bibliografskim aparatom, ki je proti izvirni ruski izdaji za marsikatero opombo in olajšavo bogatejši. Prav koristne so beležke o vseh omenjenih osebnostih, tudi razlaga mnogih filozofskih pojmov in tukaj bo mnogim čitateljem dobrodošla.

Manj pomembna, toda nič manj zanimiva je knjiga spominov Aleksandra Kerenskkega, ki je izšla istočasno v raznih jezikih (Nemška izdaja: A. Kerenski: Erinnerung. Vom Sturz des Zarentums bis zu Lenins Staatsstreich. Dresden, Kari Reissner). Kerenskij, ki je bil vključ s svojim velikim sposobnostim in vrlinam nedorasel položaju, kamor ga je bila usoda postavila, prepleta svoje spomine z mnogimi domnevmi, češ, kako bi bilo, če bi se bilo tedaj drugače zasukalo... Ljenninu se dajo očitati prav tako kakor Kerenskemu duševni preobrti: nekdanji je branil demokracijo, nato je pa ustvaril diktaturo. Toda kakor hitro je stal v akciji, je postal trd ko kamen. Od lastne govorniške nadarjenosti zapeljana blesteča pojava Kerenskkega pa ni našla trdnosti, kakršno je bil v tedanjem razburkanem času moral pravi državnik brezpogojno imeti.

Zgodovine tistega časa seveda niti na Ljenninovih spisih, niti na Kerenskijevih spominih ni mogoče rekonstruirati, ker sta oba soudeležena velike borbe. Pravkar je izšla v Amalteia-Verlagu Smilg-Benariova knjiga »Von Kerenski zu Lenin« s podnaslovom: Die Geschichte der zweiten russischen Revolution. Ta zvezek je nadaljevanje že prej objavljenega dela »Der Zusammenbruch der Zarenmonarchie«. Tudi Smilg-Benari je sam doživel razvoj, ki ga opisuje, toda ostal je objektivni. Zavzel je svoje stališče na temelju pravihne osvetlitve dogodkov ter stroge presoje zgodovinske stvarine. Obe Smilg-Benariovi deli predstavljata najbolj prodirni in najbolj stvarni študij o ruski revoluciji, kar jih doslej imamo. Dogodki so opisani po svojem časovnem poteku, razlaga je črpana iz sil, ki v njih delujejo, dokaz zanje so pa verodostojne listine. V svoji prvi knjigi je Smilg-Benari že dokazal, da je prva marčna revolucija v svojih osnovnih potezih očitovala socialen značaj, propadla je pa radi polovičarstva svojih voditeljev. Ruski narodni interes je bil sklep miru, a bil je žrtvovan interesom zavzeznikov, ker se je vojna nadaljevala brez prevdarka in proti sodbi poklenih vojskovodij. Uspeh boljševikov pa tomlači Smilg-Benari s tem, da so ugodili interesu kmetске in delavske množice.

Bolj polemičnega značaja sta novi publikaciji L. Trockega »Lenin und die Epigonen. Das Schicksal der russischen Revolution« (C. Reissner, Dresden) ter »Gegen die Fälscher der Geschichte der russischen Oktoberrevolution« (Berlin-Wilmersdorf, Verlag der Zeitschrift »Die Aktion«).

(Priredil S. Š.)

Frančiškanska povest

(Jan Viktor: »Mavrica nad sreem«, založila knjigarna sv. Vojteha, Krakov, 1929.)

Frančiškanski motiv moremo v novejši poljski literaturi zaslediti vedno pogostje, čemur se spričo splošne človeške orientiranosti k preprostosti in religioznosti ne moremo čuditi. Izmed prejšnje generacije naj omenim le Kasprowicza in L. Staffa, ali, v slikarstvu, Wyspianskiego, da se omejim na najizrazitejše. V zadnjem času pa je nedvomno najizrazitejše in najdovršenejše delo v tej smeri povest »Mavrica nad sreem«, ki jo je napisal Jan Viktor, simpatičen in neoporečen talent povojne generacije. On je danes poleg pesnika A. Galuske in pisateljice Z. Kassak-Szerucke najizrazitejši talent Krakova, v dobi »Mlade Poljske« literarnega središča Poljakov.

Pričujoča povest pripoveduje o preprosti in

Gospodarstvo

Naša trgovinska mornarica

Stalni napredek naše trgovinske mornarice kaže, da je umestna velika pažnja, ki jo je pokloniti brodarstvu.

Po podatkih splitske trgovske in obrtne zbornice je znašala 1928 tonaža naše trg. mornarice 296.783 ton in je sedaj gotovo že čez 300.000 ton.

Od celokupne tonaže odpade na:

	število	ton	posadka	k. s.
jadrnice	10882	28352	26358	—
ladje s pom. mot.	98	2824	289	2560
motorne ladje	220	918	455	3788
parniki	163	170816	2536	155955

Z brodarstvom se peča torej v naši državi skoro 30.000 oseb, od tega na ribiških ladjah 18.000 oseb.

Zanimiva je statistika po okrožjih: iz nje je razvidno, da ima največ ribiških ladij Split, nadalje Šibenik. Središče parobrodarstva je Dubrovnik (Dubrovačka paroplovdba) ja dolgo plovitbo, nadalje Sušak in Split.

Za obalno plovbo pa pridejo v poštev predvsem Sušak, nato sledi Split in Dubrovnik.

GOSPODARSKA LITERATURA

Pomorska statistika za 1928. Že od l. 1925 izdaja splitska Trgovska in obrtniška zbornica stalno statistiko pomorskega prometa. Letos je publikacija obsežnejša ker je dodan srbohrvatskemu tekstu francoski, kar bo zlasti služilo inozemstvu. Dodan pa je tudi letos prikaz stanja domače trgovske mornarice in sumarni pregled prometa na obmorskih železniških postajah. Publikacija postaja vsako leto boljša in uporabnejša in je obenem tudi dokaz stalnega napredka in našim pomorstvu, ki prihaja do izraza v vedno višjih številkah statistike.

Deset let Saveza novčanin in osiguravajalnih zavodov v Zagrebu. Ob priliki svoje desetletnice je »Savez novčanin in osiguravajalnih zavodov« v Zagrebu izdal v večjem obsegu svoje letno poročilo za 1928. Uvodoma je podan historični zvez v zadnjih 10 letih, nakar sledi obsežno in dokumentirno poročilo za l. 1928 s posebnim ozirom na zavarovalno stroko. Na koncu je podan pregled jugoslovanskega gospodarskega življenja v francoskem, nemškem in angleškem jeziku. Pridejane so statistične tabele o stanju denarnih zavodov v Zagrebu, Hrvatski, Dalmaciji, Bosni in Sloveniji.

Sefied. Svoječasno smo poročali o prevzemu Sufida po Francozih. Sedaj se navajajo o novi družbi sledeči podatki: Firma je: Société française des forces hydroélectriques de la Dalmatie (La Dalmatienne) s sedežem v Parizu in glavnico 130 milj. frankov, razdeljeno v 210.000 nav. delnic Lit. A in 50.000 prednostni delnice Lit. B po 500 frankov nominalno. Poleg tega je izdanih 13.000 deležev na dobičku s 20% udeležbo pri nadobitku. Soc. des phosphates tunisiens je dobila kot delno odškodnino svojih apartov 10.000 prednostnih delnic. Upravni svet je pooblaščen izdati obilicij v dvojni višini delniškega kapitala. V upravnem svetu sede poleg zastopnikov tuniških fosfatov zastopniki kemične družbe Bozel-Maettra in Société des scieries Firminy.

Obšni zbori: Korotan, lesna ind. d. d. na Prevaljah 27. junija 6. 15; Slobočna gradbena, gospodarska in prod. zadruga »Napredek«, d. z. z. o. z. v Celju 23. junija v Del. zbornici.

Borza

DENAR

19. junija 1929.

V današnjem deviznem prometu so se devizni tečaji nadalje dvignili z izjemo Curiha, ki je ostal neizpremenjen, in Prage, ki je popustila. Promet je bil srednji in je dala vse devize Narodna banka. Poleg v tabeli omenjenih deviz je bilo zaključeno privatno blago v devizi Varšava po 6.20 Din (za 1 zlat); oficalni tečaj 618.50—621.50.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi

19. junija 1929.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 18. VI.
Amsterdam	—	2288.25	—	—
Berlin	1357.75	1360.75	1359.25	1359.—
Bruselj	—	791.07	—	—
Budimpešta	—	993.48	—	—
Curih	1094.40	1097.40	1095.90	1095.90
Dunaj	799.05	802.05	800.55	800.22
London	275.85	276.65	276.25	—
Newyork	—	56.87	—	—
Pariz	—	222.90	—	222.85
Praga	168.20	169.—	168.60	168.63
Trst	—	298.14	—	298.—

ubogi ženi, raznašalki časopisov, kar je postala po preselitvi v mesto, kamor je prišla iz vasi, odkoder jo je pregnal mož-pijanec, ki je pogljal gospodarstvo. Povest se godi v času enega leta. Prav za prav »dejanja« skoraj nič ni, kar sem omenil, je tako rekoč vse. Lirizem je za pisatelja osnovna črta, iz njega si moramo razložiti vso moč in poetičnost njegovega ustvarjanja. Ta staraka živi življenje ljudi, ki jih sveto pismo imenuje »uboge v duhu«. Sanja — sredi svetnih ulic —, o sreči in blaženosti življenja na vasi, o svojem povratku tjakaj, živi zase in s svojimi dragimi in edinimi prijatelji, otroki, ki jo obiskujejo, »psi in ptički, katere krmi, čeprav ve, da jim bolj diši dobra beseda, nego kruh«. In pa s svetniki, do katerih se obrača v svojih molitvah. Izza zunanje bede diha vespovsod čudoviti mir notranjega, srčnega veselja. A na sam božični praznik, s katerim se pričena injenja ta povest, se ji prikaže sv. Frančišek, za njim pridejo koledniki v družbi Jezusa in Marije, da skupaj obhajajo božični obred »oplatka«.

Nobene neverjetnosti ni v tem, zakaj to življenje se je zivalo v eno z onostranstvom. Je to mistika preproste, a absolutne vere v resničnost transcendentnega sveta. To delo je izraz umetnosti, a tudi priča srčne in verske kulture poljske zemlje. Je organično nastalo iz pisateljeve duševne usmerjenosti, ki išče prvotnosti v človeku in prirodi, o čemer pričajo tudi njegovi prejšnji spisi, kot n. pr. »Strašni pes in sentimentalni zajec«, »Skozi solze« itd. V slikanju poljske vasi in pa življenja živali sta mu sorodna Sigmunt Bartkiewicz, zlasti pa Adolf Dygasucki, avtor »Praznikov življenja«.

Fr. V.

Zagreb, Amsterdam 2285.25—2291.25, Berlin 1357.75—1360.75, Budimpešta 991.98—994.98, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.05—802.05, London 275.86—276.66, Newyork 56.77—56.97, Pariz 221.90 do 223.90, Praga 168.20—169, Trst 297.10—299.10.

Belgrad, Bruselj 789.57—792.57, Budimpešta 991.98—994.98, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.05—802.05, London 275.85—276.65, Newyork 56.77—56.97, Pariz 221.90—223.90, Praga 168.20—169, Trst 297.14—299.14.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.49% (valuta) 12.4875, v Londonu 276, v Pragi 59.37.

Curih, Belgrad 0.1275, Berlin 124.055, Budimpešta 90.60, Bukarest 3.08625, Dunaj 73.05, London 25.20625, Madrid 73.65, Newyork 520, Pariz 20.3375, Praga 15.385, Sofija 3.755, Trst 27.2025, Varšava 58.25.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, Celjska 170 den, Ljublj. kreditna 123 den, Prastediona 850 den, Kreditni zavod 170 den, Večje 118 den, Ruše 275—285, Kranj, ind. 260 zaklj., Stavbna 50 den, Sešir 105 den.

Zagreb, Drž. pap.: vojna škoda ar. 403—404 (403), kasa 402—404 (403), termini: 6. 403—404 (403), 12. 423—424.50 (424), 7% inv. pos. 84—85 (84.50), agrari: 50—51. — Bančni pap.: Hipo 202 do 203 (202), Poljo 15.50—16, Hrv. 50 den, Kred. 93 den, Jugo 82—83 (82), Lj. Kr. 123 den, Medjun. 55.50 den, Nar. 7800—8000, Prasted. 853.50—857.50 (852.50), Srpska 151 den, Zem. 129 den, Etno 160 den. — Ind. pap.: Guttman 205—207, Slavonia 190 bl, Našice 1525, Slavake 104—110, Nar. sum. 25—35, Danica 130 bl, Drava 410 bl, Sečera 430—435, Osj. ljev. 175—185, Brog. vag. 140—150 (150), Union 160—170 (160, 170), Isis 19 bl, Ragusea 500—510 (500), Oceania 196 den, Jadr. plov. 585—620 bl, Trbovlje 485—500, Večje 121 den, Piv. Sar. 215 bl, Nar. ml. 20 den.

Belgrad, Narodna banka 7700—7800, 7% inv. pos. 84—84.50, agrari 49—50.50, voj. škoda promp. 405.50—406.50 (407—408), 6. 405.50—407 (407—408.50), 7. 409—412 (409).

Dunaj, Don. sav. jadr. 81.20, Wiener Bankverein 22.25, Bodencredit 100.25, Creditanstalt 54.10, Escompteur. 21.50, Zivno 107.75, Union 24.80, Aussiger Chemische 250, Alpine 40.60, Trbovljska 61.50, Kranj, ind. 33.25, Leykam 6.75, Rima Murany 110.05.

Žito

Radi večjih nakupov srbijskih mlinov in trgovcev je tendenca za bačko pšenico prijetna ter se živahno trguje po 210—212.50 nakladalna postaja. Za Slovenijo se pšenica malo trguje, tudi koruza se kupuje v uvalnem obsegu. Bačka in sremska koruza velja 225—227.50 nakladalna postaja. Na čikaški borzi so se tečaji včeraj zopet nekoliko popravili, tako da se valovanje cen še vedno nadaljuje ter še vedno ni nikake stabilnosti. To negotovost občutimo tudi pri nas, vkljub prehodnemu boljšemu trgu za pšenico. Oves, ječmen in rž so neizpremenjeni ter brez kupnje, pšenična moka pa velja za srednjo bačko znamko 310—317.50.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Novi Sad, Pšenica 207.50—212.50, bn. 210—212.50, sr. 205—210; koruza bč. 205.50—207.50; Og 307.50—315, 2 287.50—295, 5 277.50—280, 6 272.50—275, 7 257.50—265, 8 175—180; otrobi bč 130—140. — Tendenca mirna. Promet: 46 vag. pšenice, 10 ovsa, 14 koruze, 3 moke; skupaj 73 vagonov.

Budimpešta. Tendenca oslabiljena. Pšenica: okt. 22.22—22.05, zaklj. 22.05—22.06, marec 24.14 do 24.01, zaklj. 24.02—24.03; rž: okt. 17.95—17.50, zaklj. 17.50—17.52, marec 19.45—18.95, zaklj. 18.95—18.96; koruza: okt. 23.90—23.50, zaklj. 23.47—23.49, julij 18.30—18.22, zaklj. 18.20—18.22.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vagon desk in 4 vagoni tramov, skupaj 5 vagonov. Tendenca neizpremenjena.

Iščejo se: deske smreka-jelka vsaka mmožna za sukces. dobavo, 800 m³ maderiov, 200 m³ desk, 50 m³, 100 m³ desk (razne dimenzije), 50 m³ letov, 50 m³ bordonalov, 50 m³ remeljnov.

Nudi se: 60—80 m³ smrek, bous, od 30 cm premera, dalje 18, 24, 36 mm, 4 cm—5 in 6 m, 650 Din fko. vag. nakl. post. Stajersko.

Živina

Na ljubljanski sejem 19. t. m. je znašal dogon (v oklepaju število prodanih glav): 167 (53) konj, 29 (17) volov, 28 (14) krav, 12 (10) telet in 193 (190) prašičkov za rejo. Opaža se, da je sedaj ravno v teku košnja, zato je bil dogod slab kakor tudi kupnja. Košnalo se je le za notranji konzum. Cene volov so nekoliko popustile, znatno pa

Sveta življenje in vrvenje

Denar, ki ne gre v žep

Kovan in papirnati denar je vedno sad že zrele kulture. Priprosti narodi pa so sklepali in še sklepajo kupčije proti plačilu v najrazličnejšem blagu — od človeka in živali pa do zelenjave.

S sužnji so plačevali Egipčani in najstarejši Rimljani; južno od Čadskega jezera v Centralni Afriki so bili sužnji še do nedavna najbolj priljubljeno plačilno sredstvo, kakor n. pr. v Abesiniji tolar Marije Terezije. Njegova vrednost pada ali se dviga po tem, koliko je na trgu »blaga« — sužnjev. Tudi na Novi Gvineji je bil suženj denarna enota.

Za človeškim denarjem je bilo najbolj razširjeno plačilno sredstvo kamenje, ki so ga ponekod od daleč dobivali in ga rabili za sekire in pšice; na Kitajskem je služil kot denar zeleni lojavec (nefrit ali jade). Zelo priljubljen je bil tudi jantar, ki so ga od

sto uporabljali kot denar ustrojene kože in krzno.

Posebno presenetljiv denar so ribe. Na Islandiji so v 15. stoletju plačevali 48 vatlov dobrega angleškega sukna ali dvojno širokega platna ali 6 ton soli itd. s 120 polenovkami določene veličine. Ta denar je bil v veljavi tudi na Novi Fundlandiji.

Kurja jajca so imela denarno veljavo v Costarici in Georgiji, pri Indijancih ob Amazonski reki pa čebelni vosek v obliki hlebec. V Britanski Indiji so nekaj časa še Evropejci plačevali s sladkorjem. Zelo priljubljeno plačilno sredstvo je bil tobak, in to ne samo v Virginiji, marveč tudi pri črnih plemenih v Južni Afriki. Sadeže in olje datljeve palme so uporabljali kot denar v Afriki, razne vrste orehov pa v Boliviji, Peruju in Tibetu. Vendar je v Tibetu mnogo bolj razširjen čajni denar v obliki opeke, s katerim plačujejo tudi vojake; na ruski meji ima ena čajna opeka veljavo enena papirnatega rublja. V stari Mehiki je veljal kot denar kakao v zrnih.

V raznih deželah, posebno tudi v Evropi so imele denarno veljavo tudi razne tkanine.

Bela zmaga v Južni Afriki

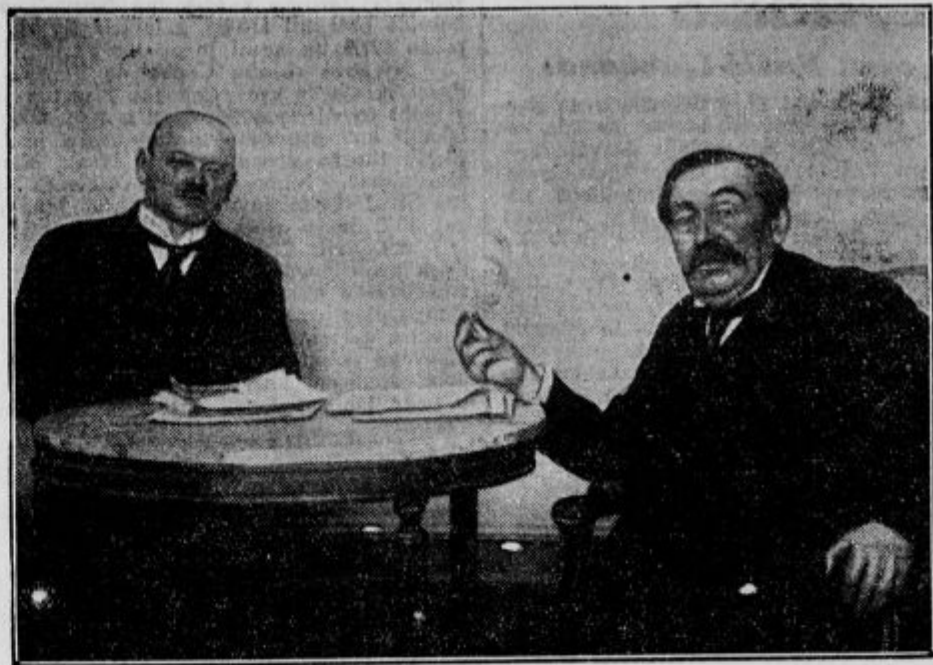
Zadnje volitve v Južnoafriški Uniji so se vršile v belo-črnem znamenju. Vprašanje je bilo: ali naj domače črno prebivalstvo dobi več tudi političnih pravic ali pa naj se mu omeje še dosedanje. Zmagala je narodna kmetska stranka pod generalom Hertzogom, ki predstavlja holandski burski element in je enakopravnosti domačinov nasprotna, proti Južnoafriški stranki pod vodstvom generala Smutsa, ki predstavlja v glavnem angleški življenj in želi dati črnecem več pravic.

Doslej so imeli črnici volivno pravico samo v Kapski pokrajini, kjer prevladuje industrija z angleškim življenjem; tu so črnici popolnoma enakopravni z belim plemenom. In prav za usodo te volivne pravice je šlo pri zadnjih volitvah. Celo južnoafriška nacionalistična stranka je bila mnenja, da preti nevarnost, da bi dobili domačini, ki številčno naraščajo, premoč nad belim plemenom. Zato naj bi se volivna pravica črncev v bodoče omejila sledeče: Dosedanji črnici volivci naj ostanejo v volivnih imenikih. Vsi novi črnici volivci pa naj se v bodoče vpisujejo v poseben črnici imenik; kadar bodo dosegli določeno število, se jim bo dal po en poslanec, ki pa mora biti belega plemena. Vendar število črnkih zastopnikov ne sme presegati pet poslancev. V vseh ostalih pokrajinah pa naj bi smeli črnici na podlagi indirektnih volitev poslati v senat tri svoje člane. Vse to se zdi kmetski stranki preveč; ona o političnih pravicah domačinov sploh noče slišati. Vendar pa sedaj, ko je zmagala, najbrže ne bo skušala popolnoma uveljaviti svojega stališča glede domačinov in bo po vsej priliki nekoliko popustila.

Da je strah pred črnici umetno napihnen, kažejo naslednje številke: Vseh volivcev v Južnoafriški uniji je sedaj približno 450.000; od tega v Kapski provinci 203.000 in med temi je približno 15.000 črncev. Od l. 1903. do 1926 je naraslo število belih volivcev za 48 tisoč, črnih pa samo za 6800 glasov.

Namesto v Ameriko okoli sveta

»Zeppelin« je odpovedal polet v Ameriko, zato pa je vse pripravljeno za njegovo vožnjo okolu sveta. Na pot se dvigne po vsej priliki 15. julija. V Ameriko pa poleti zopet l. 1930

K sestanku med Briandom in Stresemannom. Včeraj sta se v Parizu sestala francoski zunanji minister Briand (desno) in nemški zunanji minister Stresemann (levo).

Pesnika brezbožca raztrgali navzkriž

V turkестanskem mestu Samarkandu se vrši te dni razprava proti 100 mohamedancem, ki so se strašno maščevali nad slavnim pesnikom putinje — Hakim Zade-jem. Pesnik je bil izstopil iz islama in postal brezverec. V mestu Šahimardanu, kjer je grob preroka Šahimardana in cilj mnogoštevilnih romarjev, je Hakim Zade več mesecev delal propagando za brezverstvo. Razsrjeni turški duhovniki so proti pesniku nahujskali množico; ujeli so pesnika, ga privezali na štiri vole in jih pognali vsakega v drugo smer. Tako so pesnika raztrgali navzkriž. Sedaj zahteva državni pravdnik smrtno kazen za 54 obtožencev, ki so povečini turški duhovniki.

Na ženski mednarodni kongres v Berlinu so prišle prvič tudi zastopnice iz jutrove dežele. Na sliki vidimo gospo Gunasakiro iz Cejlona, kako pošilja prva berlinska poročila v domovino

Čudež?

Dvanajstletni sin kmeta Oesterreich v vasi Rösinghausen pri Herfordu je bil že štiri leta popolnoma hrom. Zdravniki so ga proglasili za neozdravljivega. Deček je zelo pobožen. Zadnje dni so se napadi večkrat ponovili, neko jutro pa je deček rekel staršem, da bo ob devetih zvečer ozdravel. Tako da mu je naznanil Jezus, ki se mu je prikazal v spanju. Starši so mislili, da se je jel dečku mračiti um. Zvečer ob devetih pa je bolnik zahteval obleko, da bo vstal. Prinesli so mu jo in deček se je sam oblekel in začel hoditi po sobi. Sedaj se s sluščajem bavijo zdravniki.

Inženier hotel ogoljufati zavarovalnico za ogromno vsoto

Dne 25. maja t. l. je nenadoma izginil dunajski inženier Erik Schröckenfuchs. Odšel je bil na Stofferske planine na lov, odkoder pa se ni vrnil. Kesneje so našli njegovo obleko in puško na bregu Kleinkerskega jezera, zraven pa poslovljena pisma, v katerih naznanja, da hoče svojo družino preskrbeti za bodočnost in izvesti samomor. Schröckenfuchs je bil namreč zavarovan za 385.000 šilingov, ki so se morali izplačati njegovi družini tudi v slučaju samomora. V pismu je bila tudi opazka, da je svoje »potne liste sežgal«. Prav ta opazka se je zdela oblastem sumljiva in začele so poizvedovati, kakšne potne liste si je bil dal Schröckenfuchs izdati. Dognali so, da je inženier 25. maja zahteval potni list za nameščenca Al. Königslehnerja v tovarni za kose v Rossleitemu, ki je bila prej njegova last, naslednji dan je pa zahteval duplikat. Razen tega so dognali, da si je Schröckenfuchs preskrbel tudi vizum za Rio de Janeiro. Iz vsega tega je postalo jasno, da je hotel inženier zavarovalnico in oblastvo potegniti za nos in z zavarovalnico uiti preko morja. Schröckenfuchs so začeli zasledovati in ga te dni dejansko izsledili ter aretirali v Hamburgu, kjer je živel pod imenom Al. Königslehnerja. Avstrija bo zahtevala njegovo izročitev.

Pred tatovi najbolj varna pot

Prevažanje zlata in dragih kamenov dela od nekdaj mnogo preglavice, ker na te vrste blago vedno preže tatovi in roparji. Kakor kaže nešteto zgledov, tudi železnice ne nudijo dosti več varnosti nego včasih vozovi in tovorne živali. Kilometrski filmi imajo za predmet roparske napade na transporte zlata in diamantov v Afriki in Južni Ameriki. V zadnjem času so prišli denarni zavodi do spoznanja, da je zračna pot še najvarnejša in tudi najcenejša, ker odpadejo stroški za stražno moštvo. Tako so prenesla letala velike množine zlata in platine iz Moskve v Nemčijo in Anglijo. Afriške diamantne družbe pošiljajo drago kamenje preko puščave vedno z letali; transporti, ki so prej trajali cele tedne, se izvrše sedaj v par urah. Da je to velikanskega pomena za prizadeta podjetja, je jasno. — Imamo pa še druge primere o uporabi letal za prevažanje bogastev. V mestu Miami v Floridi se je bil raznesel glas, da je prišel zelo ugleden denarni zavod, Southern Bank and Trust Co, v stiske glede plačil. Uložniki so nemudoma navalili na zavod in zahtevali izplačilo svojih vlog. Na tak naval banka, katere položaj je bil sicer popolnoma trden, nikakor ni bila pripravljena. Zahtevati je morala denar, ki ga je imela naloženega v drugih denarnih podjetjih v mestu. To je alarmantne vesti le še potrdilo, tembolj ker so tudi druge prizadete banke prišle v trenutno zagašo. Položaj je rešila First Nationalbanka v Jacksonville, ki je na brzoglavno obvestilo nemudoma z letalom poslala v Miami sedem milijonov dolarjev.

Tolstojanec — namestnik vojnega ministra. V novl Mac Donaldov kabine je vstopil kot državni podtajnik v vojnem ministrstvu Earl de la Warr. Ob izbruhu svetovne vojne je stopil mladi Earl na čelo onih, ki niso hoteli vstiti vojne službe. Da pa mu ne bi mogli očitati strahopetnosti, se je prijavil za posebno nevarno službo iskanja min, da bi na ta nekrvav način delal za splošnost. Po končani vojni je odstopil svoje podedovano premoženje dobrodelnim družbam, sam pa si je uredil v konjskem hlevu svojega posestva zasilno stanovanje.

Smešnice

»Kako pa, da si se na starost oženil?«
»Imeti hočem ženo, ki mi bo nekoč zatislila oči.«
»Hm — jaz sem imel dve ženi, pa sta mi oči odprli.«

Na lokalni železnici se neki potnik bridko pritožuje nad vedno zamudo vlakov. Sprevodnih ga tolaži, češ: »Jaz se vozim po tej progi že petnajst let...« »Kaj, petnajst let,« — ga prekine potnik — »kje ste pa potem vstopili?«

Igralec I. I. sedi potr v kavarniškem kotu. »Zakaj tako teman?« prisede k njemu tovariš.

»Pomisli, v kako neprijetnem položaju se nahajam! Danes sem prejel pismo, v katerem me nekdo poziva, naj pustim njegovo ženo v miru, drugače da me bo ustrelil.«

»Kaj, se ji ne moreš odreči?«

»Pač, mogel bi — samo če bi vedel, katera ženska je tu mišljena. Mož se v pismu namreč ni podpisal...«

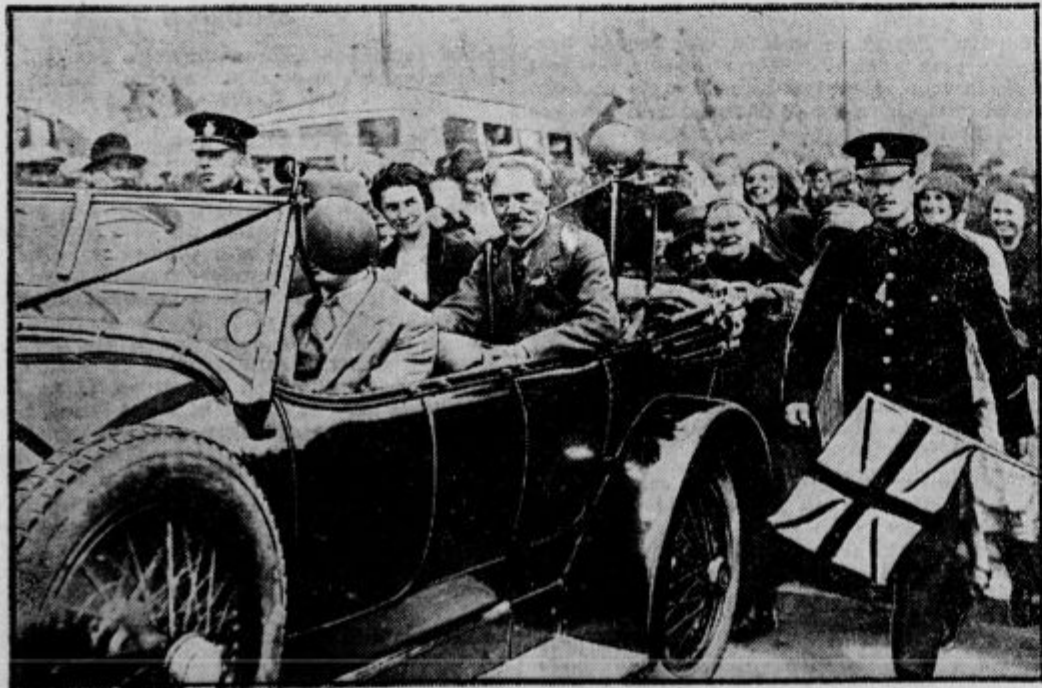

Mihail Tomski, dosedanj voditelj ruskih strokovnih organizacij, je bil na povelje diktatorja Stalina odstavljen. Tomski pripada krogom, ki so proti Stalinovemu samovladju.

Vzhodnega morja prinašali v Italijo in po ostalem znanem svetu. Največji pomen pa je dosegel solni denar. Na Kitajskem so sol gnetli in sušili v obliki hlebec, na katere so potem pritiskali cesarjev pečat. 80 takih solnih novcev je bilo vredno pol beneške unče zlata. V Abesiniji »kujejo« solni denar v podolgasti obliki — podobni osli; 60 takih kosov je vredno 24 gramov finega srebra. Solni denar je bil v veljavi tudi v Južni in Srednji Ameriki.

Žito je bilo plačilno sredstvo v Egiptu pod faraoni; z njim so plačevali tudi inozemsko blago: feniško vino, dišave in balzam. V Babiloniji so pred 5000 leti določali ceno zemljišč najprej v žitu in šele potem v srebru. Žitno zrno je veljalo tamkaj tudi kot enota za težo: 47 miligramov. V nekaterih krajih Afrike so plačevali s kašo, na Kitajskem in Japonskem pa z rižem. Na Japonskem so imeli papirnati denar, katerega vrednost je bila enaka 180 litrom riža. Vino je bilo plačilno sredstvo pri Grkih in Rimljanih. Vzhodni Frizi so v zgodnjem srednjem veku plačevali s pivskimi tonami, prebivalci New-südwalesa pa z rumom.

Da je nekoč veljala tudi živina kot plačilno sredstvo, je razvidno že iz latinske označbe »pecus« za živino in »pecunia«, za denar. Tudi pri starih Germanih so imeli »Kugildi« — kravji denar. Globe so se tam izplačevale sploh v živini; vol je imel vrednost dveh kovanih šilingov ali 24 srebrnih vinarjev. Enako najdemo na mnogih mestih pri Homerju živino navedeno kot plačilno sredstvo. Med živalskimi proizvodi so zelo pogo-

Prisrčen sprejem Macdonalda v njegovem rojstnem mestu Lossiemouth. Ko je opravil prve vladne posle, se je novi angleški ministrski predsednik Macdonald podal na kratek oddih v svoje rojstno mesto Lossiemouth na severnem Škotskem, kjer so ga meščani navdušeno sprejeli. Poleg Macdonalda v avtomobilu sedi njegova hčerka Tsabel.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe isčajo

Kuharica
ki je vsled smrti izgubila službo, v kateri je bila nad 20 let, želi enake službe. Naslov: Marija Arhar, Spodnje Duplje, Gorenjsko.

Deklica
s 4 razr. mešč. šole želi mesta. Položi kavicijo. — Naslov v upravi št. 6699.

Službodobe

Krojaški vajenec
se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — Franc Presetnik, Šmartno, pošta Moste pri Ljubljani.

Iščem pletilko
za jopice, ki je že delala tudi na Jaquard-stroju. Stanovanje in hrana v hiši. Je lahko tudi pletilec. Javiti se je takoj na naslov: Marko Krovinič, Karlovac, Banija 130 b.

Pekovskega vajenca

nad 17 let starega, ki se je že učil, sprejemem. Naslov v upravi pod 6693.

Kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi se sprejme v večji obrat v Celju. Pismene ponudbe na podružnico »Slov.« v Celju.

Za oskrbovanje

male hišice in obdelovanje zelenjadnega in sadnega vrta v Tacnu pri Ljubljani, se sprejme moški z ženo brez otrok — najrajši upokojenec. Pogoji so: mesečna plača 400 Din, stanovanje: ena soba s štedilnikom, električna luč in užitek dela vrta. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 6602.

Oglar

za stalno delo se sprejme takoj. Ponudbe poslati na Ant. Tevž, Solčava v Sav. dolini.

Pletilje

na navadne in na Zakart stroje sprejemem v službo. Delo oddam tudi na dom.

Šivilje

za pletenine, ročne in na Kolerjev overlok - stroj - sprejemem. — Ponudbe je poslati pod šifro »Gorenjske pletilje« upravi »Slovenca« pod št. 6614.

Prodamo

Šestsedežni avto
zelo dobro ohranjen — znamke »Austro Daimler«, z odprto karoserijo, se v brezhibnem stanju po zelo ugodni ceni prodaja. Poizve se pri tvrdki Fr. Ksav. Souvan, Ljubljana, Mestni trg št. 24.

Prodajam

spalnice, jedilnice, salon, stojče zrcalo, starinske slike itd. Erjavčeva c. 4. Ogleda se od 3—5.

Puhasto perje

kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Iskoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemiška čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Ženitbe

Ženitev
Gospod, 31 leten, s premoženjem, želi znanja v svrhu ženitve z vrlo Gorenjko do 30 let. Ponudbe na upravo s sliko pod »Ljubi dom«.

Kupimo

Kupim
hrastove hlode. — J. Pogacnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Pouk

Pozor! Zasebni tečaj
za gg. čevljarje se vrši v mesecu juliju in avgustu. — Poučevalo se bo priroj, vzorcev, kolekcije vzorcev, izdelovanje gornjih delov, praktično lepljenje čevljev, galos itd. po novi metodi »Ehkam« in »Ago«. Zahtevajte prospekte. — Josip Steinman, Ljubljana, Kolodvorska 41.

Šoferska šola

prva oblastv. koncesijon. Čamerik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretičen pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Pozor!

Gospodičinam učiteljicam! Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19, otvori s 1. julijem specialni tečaj krojenja oblek za lastno garderobo ali šolsko uporabo. Honorar znižan po dogovoru. Izdelava krojev.

Trimesečni tečaj

za strojno pletenje se otvori s 1. julijem. Poučevalo se bo pletenje na raznih sistemih strojev, krojenje, šivanje, izdelava itd. Prijave sprejema oblastveno prijavljeno učilišče Gizela Franzl, Privoz 10.

Razno

Najzanesljivejše
in najcenejše se konzervira
sadije in povrtnine v »REFORM«
steklenicah. — Glavna založba za Jugoslavijo pri tvrdki Lovro Petovar, Ivanjkovci.

Fotograf. potrebščine

in vsakovrstne aparate, tudi na obroke, kupi pri strokovnjaku. Fotografsko specialno podjetje: Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Fotografski atelje

novi otvorjen: najmodernejši aparati, najnovejše svetlobne naprave. Foto Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Lanene tropine

in druga krmila tudi najceneje
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.
elektrovinna žita in mlev skih izdelkov

NAJBOLJŠE KOSILNICE

»DERING NEW IDEAL«
dobite v železnini
FRANC STUPICA
v Ljubljani
Gospodarska cesta št. 1

Ariel motocikle

230, 500 in 550 cm de Luxe opremljene z električno Lucas razsvetljavo in števcem prodajamo po brezkonkurenčnih cenah 17.000, 21.000 in 23.000 Din. — Jugoavto, Ljubljana, Dunajska 36.

Čas je zlato
pa tudi dobra reklama v
SLOVENCU

Priporočila se knjigovoznica Zupan

Moste pri Ljubljani preje Gradišče 10

Ažurira in entla

takoj Matek & Mikeš, Ljubljana - Dalmatinova 13. Vezanje oblek. Predtiskani stenski prti 10 D.

Mlinske valje

prevzemamo na ostrenje in brušenje. — Čakovski paromlin in mlinjara d. d., Čakovec.

Posrestva

Enonadstr. hiša
v dobrem stanju, z vratom, sadonosnikom in 2 stavbnima parcelama. Po brežje, Cankarjeva 7, se prodaja. Informacije delikatesa Gosposka št. 5 v Mariboru.

Dve hiši

Malo hišo v Ljubljani - kupim. Hišo tik farne cerkve, z nekaj zemljišča na deželi, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6658.

Nova hiša

dvodružinska, se prodaja vrtom, 15 minut od Celja, za drž. cesto, za 70.000 Din. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju.

Gostilno

staroznano, v Mariboru, velik promet, 350.000 Din, nadalje gostilno pri Poljčanah, prodaja za 100.000 dinarjev; Zagorski, Maribor, Tattenbachova ulica št. 19, pri Petku.

Hišo v Črnomlju

št. 115, s posestvom vred prodaja Matko Gašper.

Stanovanja

Sobica
se takoj odda na Lžanski cesti v novi hiši št. 27.

Inserati v Slovincu

imajo največji uspeh!

Neobhodno potrebne za vsak hotel, gostilne, delikatesne trgovine, planinske kočje, turiste, izletnike in druge, so

hrenovke v škatlicah

po 4 in 12 parov. — Izvrstnega okusa, praktično in ceno.

Jeterne in šunkne pastete

v škatlicah po 100 gr neto. Priznana najboljša! Za dobro trajnost se jamči!

HERMAN WÖGERER,
veletrgovina z mesom, klobasami, slanino in tovarna konserv, MARIBOR.

Za okrepitev in osveženje krvi!

Sedaj je najboljši letni čas!

Okrepitev krvi
je potrebna vsem
posebno onim, ki nimajo
kdo ima
kdo je prebolel
kakršnokoli
osebno ki hodijo v

slabokrvnim teka
slabe živce
bolezen pozimi
otrokom šolo.

Za okrepitev krvi priporočamo
ENERGIN
ŽELEZNATO KINA VINO

ENERGIN železnato kina vino se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah. 1 velika steklenica 1/2 litra Din 40.— Po pošti pošilja Laboratorij »ALGA« Sušak. — 3 velike steklenice 1/2 litra za Din 128.—, 6 velikih pollit. steklenic za Din 248.— in 1 zastoni

Zdravniki trdijo, da za okrepitev otrok znošajo 3 velike steklenice in sicer po 3 male žlice na dan pred jedjo. Odraslim treha 3-5 velikih steklenic po 3 velike žlice na dan pred jedjo.

1 steklenica vsebuje 1/2 litra

Znojenje nog, trdo kožo, ozeblino, svrab in pekoče podplate in kurje oči izleči v 2—3 dneh
FEBRUUM APARAT
patentiran v vseh kulturnih državah.
Cena Din 50 po poštenu povzetju Din 56.
Glavno skladišče za Jugoslavijo:
Stara Salvator apoteka, Osijek 1.
kamor je treba tudi poslati naročila

RAZPIS

V smislu načrtov, ki jih je odobril sreski poglavar, se razpisujejo

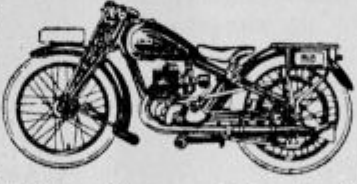
STAVBENA DELA

za enorazredno ljudsko šolo v Zgornji Dolini nad Tržičem. — Načrti so na vpogled pri g. Francu Dovžanu, Zg. Dolina št. 57, ki daje tudi vsa to-pogledna pojasnila. Rok za vložitev oterit je do vštete 27. junija 1929.

Kraj. šolski odbor Zg. Dolina nad Tržičem.

Najnovejši modeli

D.K.W.

motocikljev od 200, 300 in 500 cm so došli v skladišče. — Ugodni plačilni pogoji. — Generalno zastopstvo za S. H. S.: Oštri Trgovski Industrijski Kontor, Beograd, Raičeva 12. — Zahtevajte prospekte »Moto«.

Zahvala.

Za čestitke bodisi osebne ali pismene, ki sem jih dobil od mojih prijateljev in znancev povodom moje sedemdesetletnice in mojega imendana, se tem potom naj-srčnejše zahvaljujem. Istotako cenjenemu uredništvu »Slovenca«.

Ljubljana, 20. junija 1929,

Rudolf Hauptmann.

Vsa lepota naših divnih pokrajin
ie brez učinka, če nas boli glava.
Vzemi
Aspirin-tablete,
in veselje do življenja in narave se kmalu povrne.
Samo morate zahtevati vedno pristni zavoje »Bayer« s modro-belo-rdečo znamko.

Opozorjamo na 'Mali oglasnik'

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Na pomoč!
Roman.

Zambo je bil istih misli, zato so vse svoje stvari spravili spet nazaj v čoln. Med delom so pa prav različno slišali čudni šum. Bilo je natančno tako kakor da bi smrčal kak velikan, vendar pa nihče ne bi mogel reči, odkod da glas prihaja. Nato stopijo vsi v čoln in veslajo na tisto stran, odkoder je pihala sapa in tu zakuri Andy travo.

Vedeli so, da je suha, vendar pa nihče ni pričakoval, da bo s tako naglico zagorela.

»Uh! Kakor da bi smodnik zažgal!« vzklikne Greg in odrine čoln od brega.

Bil je pa tudi res skrajni čas, kajti vnetjiva šara je zagorela, da je kar pokalo in bučalo in visoki stebri plamenov so bučaje švigali v mrak, ogromni vrtinci isker pa so zaplesali visoko gori nad ognjenimi zublji.

»Ali verjamate, da se mi smrčalec kar smili?« reče Andy. Komaj pa je te besede izustil, že se nenadoma pojavi pošastno bitje! Glavo steguje gotovo dvajset čevljev nad travo in v divjem begu krene skozi plamene naravnost proti njim!

60. Velika cesta na nasipu.

Greg in Andy sta komaj še utegnili zasukati čoln v stran, ko velika kača dobesedno pljusne v vodo ter pri tem brizgne kvišku cele kupe blata in pa pen.

»Vesla!« zavpije profesor; toda tista dva, ki sta imela vesla v rokah, sta že veslala na življenje in smrt in zato je dolgi in nizki čoln eno minuto ali dve brzel kakor skoraj gotovo še nikoli poprej. Grozno pa je bilo pogledati, kar se je godilo za njimi: orjaška kača je udrihala po valovih ter se zvijala v pošastnih kolobarjih, tlačila daleč naokoli visoko močvirno travo ter burkala vodo v velike valove, da so pljuskali celo preko krme njihovega čolna. Potniki pa se niso ustavili, dokler niso bili nekaj sto jardov proč in ko so končno obstali ter se ogledovali, so bili vsi tako presunjeni, da so kar molčali. Še vedno so lahko videli pitona, ki se je zvijal liki orjaška jegulja, vendar pa njegovo raztepavanje ni bilo več tako silovito.

Sam prvi spregovori in vpraša: »Zakaj je neki morala priti kača semkaj? Le zakaj ni bežala od ognja proč?«

»Jaz bi rekel, da je popolnoma izgubila glavo,« reče Greg.

»Hudo velika sreča je, da nismo mi izgubili svojih,« pripomni Andy resno. »Bil sem v Braziliji presneto dolgo, pa vendar do danes kaj takega še nisem videl!«

»Jaz pa podobnega ne bi želel nikoli več videti,« pravi profesor. »Zdi se, da je pošast odšla. Ne morem je več opaziti.«

»Jaz sem pa takih misli, da bomo morali tudi mi oditi,« reče Andy. »Trava gori nad vodo prav tako dobro kakor na otoku.«

Greg zažvižga.

»Tako je. Moramo odriniti na odprto vodo, dokler se ogenj ne poleže. Prav pred nami je nekakšna laguna. Veslajmo tja in čakajmo!«

Storili so tako, čakati pa so morali dolgo. Deževalo že dolgo ni, zato je bila visoka močvirna trava suha kot poper in veter je prenašal iskre, da so vžigale krpo za krpo. Ko so se slednjič smeli vrniti na ploščado, je bilo pod vetrom vse barje v plamenih.

»Vsaj to korist bomo imeli od ognja, da bo požgal nekaj teh krvočelnih moskitov,« pripomni Sam, ko se spravlja na počrnelo ploščado.

Ogenj je odstranil debelo plast šote, ki je pokrivala kamne in jo spremenil v pepel in tako so se veliki štirivoglati kamni videli popolnoma razločno. Postrgali so pepel toliko, da so se mogli utaboriti. pojedli nekaj hrane, nato pa izmučeni pospali.

Bil je že svetel dan, ko se je Jim prebudil. Greg je stal poleg njega.

»Velike novice, fantič moj!« vzklikne. »Našli smo veliko cest!«

»Veliko cest? Zakaj je pa sinoči nismo mogli najti?«

61. Močvirski psi.

Pokazalo se je, da je imel Sam prav, kar je rekel o moskitih. Niti eden ni ostal živ. In kar je bilo še več vredno: ker je trava pogorela, je lahko neovirano pihala sapa; dasi je bila vročina huda in njihovi to-vori težki, je vendar družba korakala v dobrem raz-položenju.

Stopili so na pot zgodaj, ker so upali, da bodo vso razdaljo prehodili v enem dnevu, vendar pa je bilo že tema, preden so dospeli do robu močvirja.

»Fuj!« vzklikne Andy, ko odlaga svoj tvor in ga polaga na kup k drugim. »Prvič v svojem življenju tako daleč hodim in upam, da tudi zadnjič.«

Popelin, batist
in svila
za
damsko
perilo

E. & A. Skabernè
Ljubljana

... LEŽI NA ULICI —

SAMO

8
GAJEVA ULICA

VZDIGNI!

Pri konč. žrebanju 17. kola so dobile naše stranke s pri nas kupljenimi srečkami:
Din 1,200.000 — na štev. 42.126

Din	na štev.	na štev.	na štev.
600.000	88.511	250.000	68.679
200.000	87.071	80.000	75.864
80.000	6.837	60.000	10.702
60.000	20.580	60.000	51.734
40.000	18.066	30.000	17.254
30.000	28.537	30.000	53.343
30.000	93.493	30.000	121.720
30.000	61.809	24.000	37.749
20.000	19.159	20.000	19.290
20.000	29.818	20.000	34.584
20.000	66.767	20.000	71.752
20.000	71.761	10.000	3.727
10.000	4.379	10.000	22.113
10.000	23.325	10.000	43.573
10.000	65.242	10.000	69.562
10.000	92.368	10.000	46.256

in mnoge druge.

Žrebanje I. razreda 18. kola: 8. julija 1929.

Strogo solidna in točna postrežba! Glavna kolektura drž. razred. loterije
Bančno komanditno društvo A. REIN in DRUG, Zagreb.

Opozarjamo na mali oglasnik v našem listu

All se hočete osvoboditi svojega

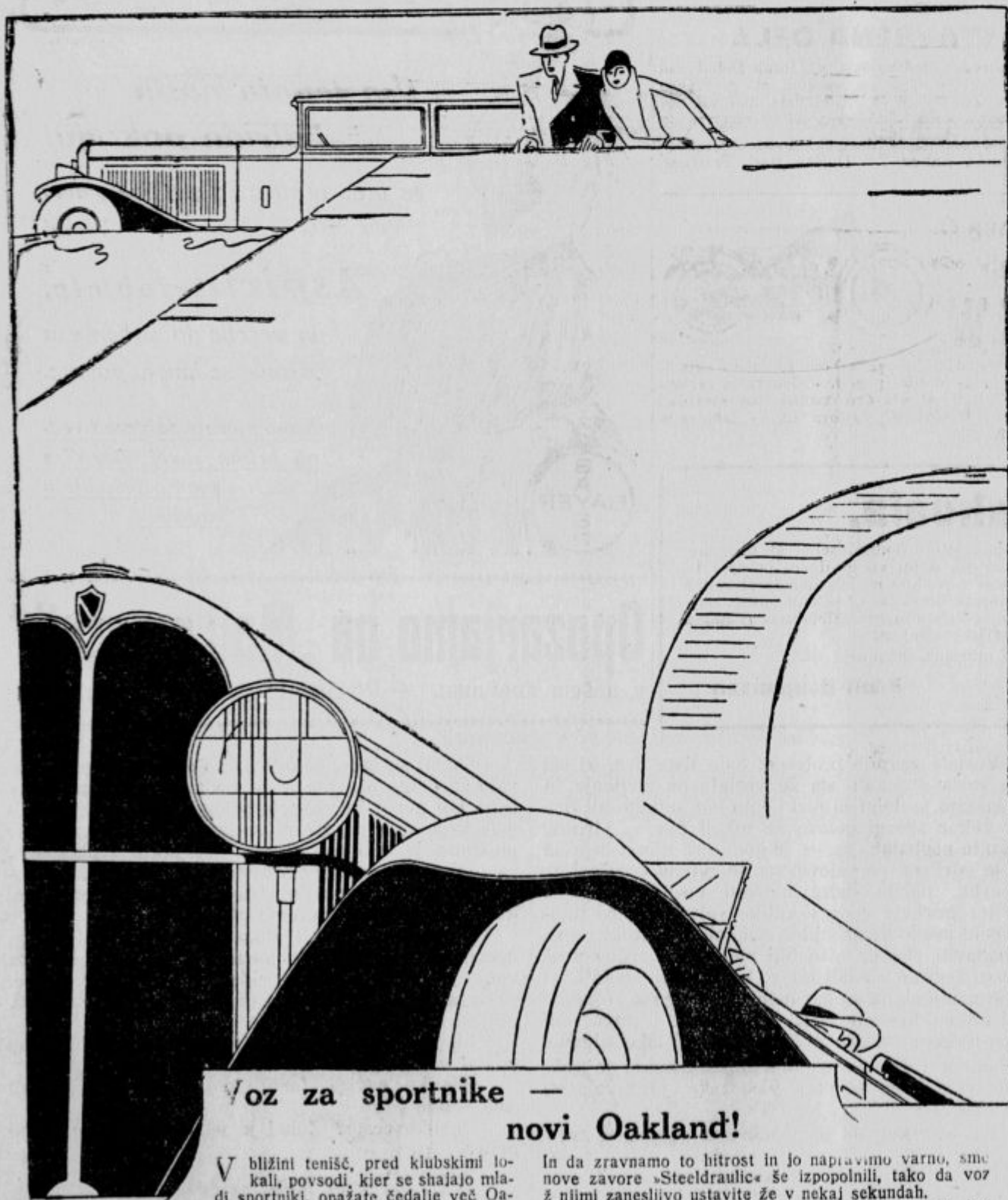
revmatizma in trganja?

Zbadljive, skeletne bolečine v udih in členkih, otekli udje, sključene roke in noge, trganje, bodljaji, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči, so težke posledice revmatičnih in protinskih bolečin, ki jih je treba odstraniti, ker bo sicer bolezen vedno bolj napredovala. **Ponudim Vam** zdravljenje s pijačo, ki bo ozdravila, razredčila vodno kislino, pospešila prebavo in izločevanje, torej ne takozvano splošno ali tajno sredstvo, marveč izdelek, ki ga nam nudi v blagor bolnega človeštva dobra mati narava.

Vsakomur poskušnja
zastonj!

Pišite mi takoj in prejeli boste od založništva, ki jih imam v vseh deželah, popolnoma **zastonj** in **franko** poskušnjo s poučnim navodilom. Sami se boste lahko prepričali o neškodljivem in hitrem učinkovanju sredstva!

HUGUST MINKZE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalersstr. Nr. 5. Abt. 18.

Voz za sportnike —
novi Oakland!

V bližini tenišč, pred klubskimi lokali, povsodi, kjer se shajajo mladi sportniki, opazate čedalje več Oaklandov.

Sportniki jih imajo najrajši in njim ter novemu vzorcu 1929. se ima Oakland zahvaliti za svojo priljubljenost. Motor je bil izboljšan in zdaj je tako močan, da vzdrži najtežje preizkušnje na še tako slabih cestah; z njim doseže avtomobilist vsako hitrost, ki si je požel.

In da zavrnamo to hitrost in jo napravimo varno, smo nove zavore »Steeldraulic« še izpopolnili, tako da voz z njimi zanesljivo ustavi že v nekaj sekundah.

Če hočete preceniti te odlike in se uveriti o tem, kaj tiči za vitkim in gracioznim radiatorjem, napravite z Oaklandom poskusno vožnjo — vsak zastopnik vam bo z veseljem dal priliko zanjo.

OAKLAND

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE
CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI AVTOMOBILI — G. M. C. TOVORNI AVTOMOBILI
FISHERJEVE KAROSERIJE

PROIZVODI GENERAL MOTORS

Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn

Škodovi zavodi v Plznju

se nahajajo v velikosti ¼ do 30 k. s. stalno na zalogi v Ljubljani. — Obrnite se na

Zastopstvo Škodovih Zavodov, Ljubljana
Selenburgova ulica 7. — Telefon 2966

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naša srčno ljubljena soproga, sestra in teta, gospa

Marija Gantar

soproga aranžerja mestnega pogrebnege zavoda

v sredo, dne 19. junija t. l. ob pol 2 ponoči, po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v četrtek, dne 20. junija 1929 ob pol 6 popoldne iz hiše žalosti, Poljanski nasip št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 19. junija 1929.

Žalujoči soprogi in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala

Za številne izraze sočutja ob priliki izgube našega ljubljenege očeta, gospoda

Mihaela Vehovarja

višjega sodnega svetnika

izrekamo tem potom iskreno zahvalo. — Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikom za požrtvovalno pomoč, g. predsedniku deželnege sodišča, njegovim stanovskim tovarišem, vsem darovalcem cvetja in prijateljem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 19. junija 1929.

Žalujoči ostali.